

Pirmdiena, 2017. gada 24. aprīlis

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Reanimatologs Pēteris Kļava: „Vai tu esi tikai staigājoša olbaltumviela ar ambīcijām?”

7. lpp.

Ko runā Laidos un Īvandē.
5. un 6. lpp.

Putni sējumos: skaistums un posts.

3. lpp.

Liels talkas jautājums

Aizvadīta Lielā talka – dažādu vietu sakopšanā piedalījušies Alsungas, Kuldīgas un Skrundas ļaudis. Vieni no pirmajiem jau piektdien savu artavu pievienoja skolēni.

Pilsētas apvedceļa malu Lielās talkas ieskaņā tira Kuldīgas 2. vidusskolas 9.a klase.

Kuldīgas 2. vidusskolas 9.a klase, bruņojusies ar maisiem un cimdiem, kopā ar audzinātāju Daigu Žentiņu un sporta skolotāju Arvi Sprudi tīrīja apvedceļa malu. D.Žentiņa pastāstīja, ka iepriekšējos gados viņu maršruts vedis no Skrundas apļa līdz jaunajam Ventas tiltam, bet šogad piekritīs gabals no šī paša apļa Ventspils virzienā līdz zemes ceļam uz Pelčiem. „Ar ģimeni pirms kāda laika bijām Lielbritānijā – tur ceļmalas nosētas ar atkritumiem. Latvija šai ziņā krietni tīrāka. Reizēm gan ir nācies lasīt pamperus,

higiēnas preces un tādus draņķus, ka nepatīkami ņemt rokās. Kad cilvēki vienreiz pratīsies?”

Devītklasniece Eva Bērtulsone talkās piedaloties ar prieku, jo esot gandarījums, ka kļūst tīrāk: „Ir iznācis stāstīt draudzenēm, lai neko nemet zemē. Vasarā strādāju Rendā un meitenēm teicu, lai beidz, jo mums pašām pēc tam viss jāsalasa.”

A.Sprude uzsvēra, ka pēc stundām gatavi strādāt tie skolēni, kuri ir pozitīvi noskaņoti kopīgajam darbam. Vairākos gados ceļmalas kļuvušas tīrākas, tomēr skolotājs

ir arī skeptisks – šodien savāks, bet rīt jau atkal kaut kas būs izmests: „Būtu labāk, ja skolēni varētu sakopt konkrētu objektu, piemēram, Kuldīgas pilskalnu.” Reizēm neesot vienkārši audzēkņu motivēt, īpaši pusaudžus, kad tie jautā: „Kāpēc man jāvāc tas, ko izmetuši citi?” Uz to pašam sev jāatbild arī katram pieaugušajam, meklējot iemeslus, kādēļ talkā piedalīties un sakopt to, ko pats neesi piecūkojis, vai – gluži otrādi – nepiedalīties.

Vija Zariņa
Aivara Vētrāja foto

**KURZEMNIEKU
majam var
abonēt:**

līdz 26. aprīlim

- internetā
www.abone.pasts.lv
(ietaupot 71 centu)
- pasta nodaļās
- pie pastniekiem
- redakcijā
(ietaupot 71 centu)

ĪSĪNAS

Vēlu vakarā varēs tikt līdz Skrundai

Atsaucoties pasažieru lūgumam, no 24. aprīļa maršruta Rīga–Liepāja autobuss, kas no galvaspilsētas izbrauc 20.30, apstāsies arī Skrundā, kur tas ieradīsies 22.40. Autotransporta direkcija aicina izmantot sabiedrisko transportu un prasīt biļeti, jo ikviena reisa lietderība tiek mērīta pēc izsniegto biļešu skaita.

Tituli smidzinātājiem

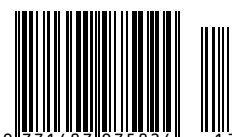
Folkloras konkursā *Anekdošu virpulis*, kas Rīgas Latviešu biedrības namā pulcēja 32 Latvijas skolēnus, Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra folkloras kopas *Kursīši* dalībnieks Uģis Jēkabsons (skolotāja Ina Celitāne) ieguvis īpaši ekselentā smidzinātāja titulu. Tas kā visaugstākais novērtējums piešķirts vien sešiem. Ilga Guļško (Dace Jansone) no Ēdoles pamatskolas ir ekselentā smidzinātāja, Sendija Strazdiņa no Rendas (Aira Bumbiere) – lielā smidzinātāja, bet Meldra Astiča no *Kursīšiem* (I.Celitāne) – mazā smidzinātāja.

Kad būs slēgts vasarā

Kuldīgas novada domes apvienotajā komitejā jau apstiprināts pirmsskolas grupu darba grafiks vasarai. Ēdoles pamatskolā šīs grupas būs slēgtas no 3. līdz 31. jūlijam, Laidu pagasta Sermītē – no 26. jūnija līdz 31. augustam, bet Kuldīgas Alternatīvās sākumskolas Padures filiālē – no 19. jūnija līdz 11. augustam.

Trešdien, 26. aprīlī:

- Atbild Skrundas novada domes priekšsēde Loreta Robežniece.
- Turpina reformēt tiesas.
- Lielās talkas rezumē.
- Jaunieši dzied Dieva godam.

REDZĒJUMS

Ko salīdzinām

Daina Tāfelberga, tālr. 63350570, daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

Izlasot ziņu, ka atbildes uz ilgstoši neatbildētiem jautājumiem par nodokļu reformu atkal atliktas nedēļu vēlāk, prātā ienāca sižets no kanāla Rīga TV 24 raidījuma Preses klubs jau aprīļa sākumā, kas atkal un atkal no jauna uzpeld feisbukā.

Diskusijā uzņēmēja, partijas KPV LV valdes locekle Linda Liepiņa, kā labpatīk teikt sciālo tīklu lietotājiem, saņemot par ierēdniecības pārmērīgajiem tēriņiem, norādot, ka vairs nevaram

„Smejies vai raudi, bet nevietā un ciniski izteiktajai deputāta atziņai sava taisnība ir.”

atļauties dzīvot tā kā līdz šim: „Mēs tērējam naudu betonam, bet aizmirstam par cilvēkiem, kuri dzīvo katas-trofālos apstākļos. Un tādu cilvēku ir daudz.” Uzņēmējai jau tagad asaras riešoties acīs no skata, kad, Latvijas simtgadi sagaidot, daudzas tautas vienas pašas sēž pie tukša galda, jo viņu ģimene aizbraukusi prom. Dievs dod, ka nodokļu politikas dēļ viņas vēl nebūs zaudējušas vienīgo īpašumu, sacīja L. Liepiņa.

Kad šie pārmetumi tika skaidri vērsti valdošās koalīcijas virzienā, Saeimas

deputāts Ints Dāderis (*Vienotība*), nesagaidījis, kad blakus sēdošā dāma beidz savu runu, nosmīnēja un teica: „Es arī varbūt kļūšu emocionāls, bet atgādināšu, ka tik labi, kā šobrīd Latvijā dzīvo iedzīvotāji, tūkstošgadu vēsturē nav bijis.” Šajā mirklī video feisbukā pārtrūkst. Laikam tāpēc, ka tā ievietotāji šo pārdomu pērlī nosaukuši: „Tas brīdis, kad Saeimas deputāts pasmejas par visu tautu.”

Smejies vai raudi, bet nevietā un ciniski izteiktajai atziņai sava taisnība tomēr ir – ja paskatās vēsturē, bet ar piebildi, ka jāskatās caur šī laika attīstības prizmu. Arī dzimtbūšanas laikos bija tādi, kuri teicās dzīvojam labi. Piemēru ir daudz. Ir tādi ļaudis, kuri arvien dziļāk slīgst nostalgijā pēc padomju laikiem, kad gaļas veikalā karājās vien pliki āķi, toties bija darbs. Un strādnieks varēja nopelnīt trīsreiz vairāk par skolotāju, bet par ierēdņiem nebija ļauts izteikties slikti un viņu makā līst – nu nekādi! Tas jau skatījās krimināloziegums.

Būtībā nekas daudz nav mainījies. Jā, uz tiem āķiem tagad ir tāda desu pārpilnība, ka grūti izvēlēties pat tad, ja būtu nauda. Jā, un fabrikas, kurās tika pelnīti krievu *dāderi*, ir sabrukušas. Bet apziņā, uztverē un attīstības salīdzinājumos nevar neko tik ātri ne sagraut, ne no jauna uzcelt.

Labi vien, ka tas videofragments feisbukā tika pārtraukts. Man nav vēlēšanās skatīties turpinājumu.

MANUPRĀT

Kopā cenšoties, varam

Reizi pa reizei kā visiem iznāk patērēt par dzīvi. Un mana svēta pārliecība: līdzās netaisnībām, negludumiem, muļķībai vai nekrietnībai gluži kā zelta dzīslīņa trīsuļo arī pozitīvā virzība. Lielā talka ir viens no tādas pārliecības apliecinājumiem. Vīzija – pasaulē viszaļākā un sakoptākā vieta Latvijā – pagaidām ir tikai sapnis, tomēr esam ceļā uz to. Skolēniem gadu no gada talkas vietas tikpat kā nemainās, un liels prieks bija dzirdēt, ka maisu maisiem savāktās dražas daudzums samazinājies vairākkārtīgi. Sarežģīti gan noprast, vai dražotāji mainījuši ieradumus, tomēr to gan visi labi zinām, ka tīrā vietā kaut ko nosviest ir krietni grūtāk. Manā skatījumā, kaut arī pamazām, mēslaines tomēr sarūk. Ceru, ka šodien katrs varam domās sevi uzslavēt par talkas dienā paveikto. Gribas citēt Kuldīgas Centra vidusskolas devīzi: „KCV – kopā cenšoties, varam.” Varam? Varam!

Vija Zariņa, tālr. 63323021, vija.zarina@kurzemnieks.lv.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet Kurzemniekam pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv.

TRIS VIEDOKĻI

Par spīti brīdinājumiem, materiāliem zaudējumiem un pat bojāgājušiem cilvēkiem arī šopavas ar jaunu spēku liesmo kūlas ugunsgrēki.

Kā ar svilināšanas sērgu cīnāmies?

Jāstāsta un jāatgādina

Aleksandrs Štefanuks, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Kuldīgas daļas komandieris:

– Kuldīgas pusē ugunsdzēsējiem šis pavasaris ir līdzīgs iepriekšējiem, un izsaukumu dzēst degošu zāli netrūkst. Statistika vien neliecina, vai šī sērga mazinājusies vai – gluži otrādi – paplašinājusies. Cēloņi ir dažādi: ugunsgrēki izraisīti gan apzināti ļaunprātīgi, gan neapdomīgi, neparēķinot uguns bīstamību. Reaģējam uz katru izsaukumu, lai sekas ātri novērstu. Pagaidām nav bijis tādas kūlas dedzināšanas, kurā būtu cietuši cilvēki vai nodarīti ievērojami zaudējumi kādai saimniecībai.

Cēloņu izmeklēšana nav mūsu kompetence. Kā zināms, pieķert vainīgo ir ļoti grūti. Vēl grūtāk – pierādīt, ka viņš tiešām vainīgs. Bieži vien uguns uzliesmo no zemē nomesta izsmēķa ceļa malā. Cilvēks jau sen aizbraucis, pat neiedomājoties, ka vējš to var iepūst plāvā vai mežā.

Liela nozīme ir preventīvai rīcībai. Vairākkārt skaidrots, ka kūlas dedzināšana ir aizliegta un administratīvi sodāma. Tāpat ugunsdzēsēji atgādina, cik bīstama reizēm var izrādīties nevērība: izdeg lauki, nodeg ēkas un cieš vai pat iet bojā cilvēki. Sausās zāles dedzināšana arī būtiski kaitē dabai. Vēl daudz jāstrādā, lai cilvēki ne tikai uzklaustu drošības nosacījumus, bet tos arī ievērotu.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jūtat, ka tuvojas pašvaldību vēlēšanas?

Oksana Matčuka, pirmsskolas skolotāja:

– Man mājās ir mazs bērniņš – tas man aktuālāk, tādēļ politikā neiedziļinos. Bet, jā, ir jūtams, ka tuvojas. Cilvēki par to runā, ir saņemtas vēstulītes. Draudzenei brālis arī kandidē, tādēļ jau jūtu, ka tuvojas. Vēl ir laiks padomāt, bet apmēram zinu, par ko balsošu.

Artūrs Kņazis, dienē Nacionālajos bruņotajos spēkos:

– Nejūtu. Esmu kādreizējais alundznieks, atbraucu pie radiem ciemos, bet pats dzīvoju Lielvārdē. Tur vēl nav jūtams, ka būs vēlēšanas. Ir tikai atnācis paziņojums, uz kuru vietu jāiet balsot.

Austra Ķikure, pensionāre:

– Kaut kādas vēsmas jūtamas. Kad būs saraksti, tad izskatīšu un sapratīšu, par ko balsot. Doma ir tāda, ka par zemniekiem, bet jāskatās, kādi cilvēki būs tajā sarakstā. Es vienmēr esmu balsojusi par to partiju.

Andris Dāboliņš, pensionārs:

– Es vēl sarakstus neesmu redzējis un nezinu, kas šogad kandidēs, bet aptuvena nojausma ir. Man arī piedāvāja kandidēt, bet es to negribu. Esmu pensionārs, dzīvoju pa mājām, tik vien kā līdz veikalam atbraucu, tādēļ nekādu priekšvēlēšanu gaisotni nejūtu. Vēlēt iešu un balsošu par to sarakstu, kurā ir man labāk pazīstami cilvēki.

Liēna Sūna, strādā bērnudārzā:

– Vēl neko nejūt. Noteikti piedalīšos un apmēram zinu, par ko balsošu. Par deputātu var būt tādi cilvēki, kuri ir ar apgriezieniem, nav sevi ierāvušies, bet domā un rīkojas, lai cilvēkiem labāk. Lai neatbalsta tikai pensionārus, bet jauniešus arī.

Zinta Raģele, mājsaimniece:

– Nejūtu. Pastkastītē nekādas aģitācijas lapas nav bijušas. Vēl nav skaidrs, par ko balsošu, bet vēlēšanās piedalīšos. Kad tās tuvosies, tad izvērtēšu.

Jolanta Hercenberga, Roberta Prauliņa foto

Putni jau klāt, skāde vēl maza

Līdz ar pavasara iestāšanos Latvijā atgriezušies gājputni, kas priecē iedzīvotājus, bet vienlaikus rada raizes laukkopjiem.

Rendas pusē jau manīti gulbju bari, kurus lauksaimnieki cenšas aizgaiņāt, lai tie nenodara lielus zaudējumus un nevajadzētu pieprasīt kompensāciju.

AIZGAIŅĀ UZ CITIEM LAUKIEM

„Regulāri apbraukājam un pārbaudām sējumus, pagaidām lielu postījumu nav,” stāsta Skrundas novada Raņķu pagasta SIA *Biagro Kurzeme* agronoms Jānis Kreičmanis. „Ir redzēti gulbju bari, jo tuvumā ir gadiem iecienīta migrācijas vieta – zivsaimniecības dīķi. Zosis pie mums tikpat kā nelido, dzērves vai nu mainījušas migrācijas ceļu, vai vēl nav klāt. Cik iespējams, cenšamies putnus patraucēt, lai tie mūsu laukos nepmetas uz ilgu laiku. Vienkārši aizbaidām prom, jo nelīdz putnubiedēkļi vai citi tehniski līdzekļi, kurus varētu izlikt un atstāt. Ja regulāri tiek iztraucēti, putniem tā vieta vairs nepatīk, un tie meklē mierīgākas barotavas.”

SĒJUMI PĀRZIEMOJUŠI LABI

Arī iepriekšējās pavasaros

gulbji bijuši uzmācīgi viesi Raņķu graudkopju sējumos – kāda daļa nostaigāta un papostīta, taču ne tik liela, lai pieteiktos zaudējumu kompensācijai. J.Kreičmanis piebilst, ka sējumi pārziemojuši labi – laukos izskatās ražīgs potenciāls. Nedaudz nobiedējis sals, taču tas nebija ilgstošs, un, ja krasa laika apstākļu maiņa neatkārtosies, kā arī putni pārāk neplosīsies, graudkopjiem pavasaris būs cerīgs.

Gulbji redzēti arī Rendas pusē, bet dzērvi baru, par kuriem zemnieki sūdzējās iepriekš, pagaidām vēl maz.

VAR PIEPRASĪT ATLĪDZĪBU

Pēc Zemkopības ministrijas informācijas, arī šogad par putnu postījumiem var saņemt kompensāciju. To paredz Ministru kabineta 2016. gada 7. jūnija noteikumi

nr. 353. Atlīdzību var pieprasīt gan augkopībā (tas ir būtiski pavasarī), ja postījumu platība zemes vienībā nav mazāka par 0,05 ha, gan lopkopībā vai biškopībā, ja zaudējumi pārsniedz vienu minimālo algu. Savukārt zivkopji var pieteikties, ja postījumi akvakultūrai nodarīti zivju dīķos, kuru platība nav mazāka par 0,1 ha, un skādi radījuši zivēdāji (gārņu un ķīru sugas, jūras krauklis, zivju ērglis, jūras ērglis), kā arī ūdrs.

Augkopībā atlīdzībai var pieteikties pavasara un rudens migrācijas laikā (ne biežāk kā reizi katrā sezonā), akvakultūrā – vienreiz gadā, lopkopībā un biškopībā – par katriem postījumiem. Atlīdzību var saņemt tikai tas zemes īpašnieks vai lietotājs, kas saimniecībā izpildījis noteikumus minētos aizsardzības pasākumus.

Daina Tāfelberga
Aivara Vētrāja foto

MEDIKI INFORMĒ

NEUZMANĪGI BRAUCĒJI

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Ieva Zommerovska**.

No 18. līdz 21. aprīlim Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā mediķi devušies uz 34 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 23 cilvēki, no tiem trīs bērni. Četri vīrieši un trīs sievietes bijušas alkohola reibumā.

Divus gadus veca meitenīte, krītot no krēsla, ar galvu atsitusies pret grīdu un ar virspusēju ievainojumu nogādāta Kuldīgas slimnīcā. 63 gadus vecai sievietei, strādājot mežā, uz galvas uzkritis koka zars. Paciente guvusi nelielu traumu.

14 gadus vecs puisis, braucot ar motorolleru, ietriecies priekšā braucošajā mašīnā, kad tā nobremzēja.

Puisis pārlidojis pāri stūrei, guvis smadzeņu satricinājumu un vēdera sasitumus. 61 gadu veca sieviete kritusi, braucot ar divriteni. Krišanas brīdī paciente neatceras un nespēj izskaidrot, kāpēc tā noticis. Viņa guvusi deguna kaula lūzumu, smadzeņu satricinājumu un brūces sejā. Cietušie nogādāti Kuldīgas slimnīcā.

Uzklaušija **Iveta Grīniņa**

POLICIJA INFORMĒ

STEIDZAS PAR ĀTRU UN ZAUDĒ TIESĪBAS

Trešdien, 19. aprīlī, no 6.00 Valsts policijas 24 stundu ātruma kontroles maratonā Kurzēmē noformēti 113 protokoli (pērn 149) un 80 transportlīdzekļu vadītājiem uzlikts naudas sods.

Visvairāk šādu pārkāpēju fiksēts Talsos – 40. Liepājas pusē tādi bijuši 24, Ventspils pusē –

18, Kuldīgas pusē – 17, Saldus pusē – 14.

Viens no lielākajiem ātruma pārkāpējiem apturēts Aizputes novadā uz autoceļa Kuldīga–Aizpute–Līči. 1986. gadā dzimis vīrietis automašīnu *BMW* vadīja ar 163 kilometriem stundā. Viņš sacījis, ka par kontroles maratonu bija informēts, taču nav domājis,

ka policisti būs arī uz šī ceļa. Jāpiemin, ka automašīna iegādāta tikai iepriekšējā dienā, bet tā piederēja viņa draugam. Šis arī bija vienīgais autovadītājs Kurzēmē, kurš pēc tāda pārkāpuma zaudēja transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

Jana Sūruma

Plašākas telpas un daudz jaunumu

„Tagad mums ir gan lielāka tirdzniecības zāle, gan palīgtelpas. Varam arī piedāvāt bagātāku preču sortimentu,” saka aptiekas *A.Apotheka 52* vadītāja Gundija Kalēja.

Rimi, kur aptieka darbojusies jau kopš lielveikala atvēršanas, pirms Lieldienām tā vēra durvis jaunā vietā. SIA *A.Apotheka* investējusi ap 30 tūkstošiem eiro, un Kurzēmē tā esot otra, kas veidota pēc jauna koncepta.

NUMURIŅU SISTĒMA

Jaunums ir sistēma, kad apmeklētājs aparātā paņem numuriņu un gaida, kad tiks izsaukts pie kādas no trim kasēm. Ja rindas nav, apkalpo bez numura. „Vieniem jaunā kārtība patīk, citus tā pirmajā brīdī mulsina. Tomēr dzīvojam 21. gadsimtā, un sistēma nav tik sarežģīta, lai sagādātu neērtības,” saka vadītāja.

Te strādā četras farmaceites un divas darbinieces, kuras klientiem palīdz orientēties uztura bagātinātāju un kosmētikas klāstā. Arī šīs konsultantes ir jaunums. Vēl ieviesta tehnoloģiska inovācija – īpašs

diagnostikas aparāts, ar kuru bez maksas minūtes laikā var noteikt sejas ādas mitrumu.

APMIERINĀTI DARBINIEKI UN PIRCĒJI

Konsultante Baiba Petere aptiekā jau strādājusi, tagad pārkvalificējusies un ar jaunajiem pienākumiem ir apmierināta: „Ļoti daudz jāmācās, bet man patīk.”

Skrundeniece Līga Prikule, kurai te ērti iegriezties pa ceļam uz darbu, atzina, ka daudz vairāk preču izvietots pircējiem pieejamos plauktos, kuros var visu kārtīgi izpētīt. Numuriņu sistēma nemulsinot, jo tāda ir daudzviet. Arī pensionārei Vijai Afļitunovai jaunā aptieka patīk: „Nu, smuki te ir, nāku regulāri. Pie numuriņiem ātri pieradīsim, lai gan sākumā apjuku.” Vijai zāles jāpērk bieži, un tām tiek tērēta liela daļa no ģimenes budžeta.

Jaunā telpās un jaunā stilā ierīkotajā aptiekā *A.Apotheka* veikalā *Rimi* pircējus apkalpo farmaceites Gundija Kalēja un Nora Poriņa.

Iveta Grīniņa, Aivara Vētrāja foto

Praksē Somijas mēbeļu dizaineri

Pusotru mēnesi Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehniskajā praksē strādāja somu jaunieši Helena Rapu un Aleksis Heranens.

Ar Jiveskiles koledžu Kuldīgas tehnikumu vieno jau ilgāka sadarbība, un divu jauno somu uzturēšanās pie mums bija kārtējais projekts. Katrīna lielu daļu prakses aizvadīja kopā ar pasniedzēju un restoratoru Edgaru Raitumu, viņa savu roku pielikusi mūzikas skolas durvju atjaunošanā, darbojusies Tukuma novada Durbes pilī un E.Raituma darbnīcā. Aleksis strādājis kopā ar pasniedzēju Māri Saulgriezi, restaurējot durvis.

Abi jaunieši stāsta, ka profesionālās cerības attaisnojušas – varēts apgūt koka restaurācijas smalkumus, strādāt ar masīvkoku, veidot detaļu savienojumus.

Helena: „Man šķita, ka šeit ir ļoti mierīgi – izej uz ielas, un

gandrīz neviena nav. Ar apbrīnu raudzījies uz vecajiem jumtiem un namiem – tie ir tik skaisti!” Helenai garšojis mūsu ēdiens, bet tas viņai atgādājis krievu virtuvi. Te daudz ēdot rupjmaizi, piemēram, tās kārtojuma, kas nogaršots kafejnīcā *Pagrabiņš*. Meitene ēdusi pat saldējumu ar rupjmaizi.

Aleksis secina: „Latvijā skolās ēdienu gatavo gandrīz kā mājās, bet Somijā tā nenotiek.” Viņam ir iespēja salīdzināt, jo savulaik vairāk nekā divus mēnešus puisis bijis Islandē, vienu vasaru aizvadījis Norvēģijā. Aleksis patīcis tas, ka Latvijā vēl tik daudz var novērot roku darbu gan amatniecībā, gan citur ikdienā, piemēram, sētnieki ielas slauka ar slotu. Somijā roku darbs aizvien vairāk izzūd, bet jaunieša uztverē tam ir īpašs šarms.

Vija Zariņa

KAIMIŅOS

SABILĒ

Pilsētai – 100

Aprīļa sākumā apritēja 100 gadu, kopš Sabilē ieguvusi pilsētas tiesības. Svētki svinēti ar vairākiem pasākumiem. Sabiles baznīcā mācītājs Atis Freipičs iesvētīja pilsētas jauno karogu, kurā attēlots vīnogu ķekars un ainava. Ideja radās bijušajai novada domes priekšsēdei Lolītai Neilandei-Frīdenbergai, bet karogu uzauza māksliniece Antra Auziņa-Bajāre. Bērnu bibliotēkā varēja uzzināt, kā Sabilē bijis pirms 100 gadiem, – aplūkot senlietas no Abavciema muzeja un Jāņa Pīlēga privātkolekcijas. Kultūras namā sabilniece, etnomuzikoloģe Ieva Tihovska stāstīja, kas glabājas Latvijas folkloras krātuvē.

ZLĒKĀS

Veidos pagasta kalendāru

Nodibinājums *Zlēku attīstības fonds* Kurzemes NVO atbalsta centra projektu konkursā *Iesaisīties Kurzemē!* ieguvus 1421 eiro kalendāram par Zlēku pagastu. Projekta vadītāja Inita Vekmane pastāstīja, ka līdz 31. jūlijam cilvēki aicināti iesūtīt fotogrāfijas, kas raksturo šo vietu un atklāj patriotismu. No tām tiks izvēlētas piemērotākās, un kalendāra atvēršana paredzēta novembrī.

KAZDANGĀ

Aicina uz salidojumu

Sestdien, 6. maijā, Māteru Jura Kazdangas pamatskolas 140. jubilejā tiek rīkots absolventu, bijušo un tagadējo darbinieku salidojums. Rīkotāji aicina katru paņemt līdzi savu izlaiduma fotogrāfiju. Dalībnieku reģistrācija no 15.00, koncerts 17.00, saviesīgā daļa 21.00. Ir dalības maksa, tālr. 63449906 vai 29138 644.

Veloorientēšanās

Izklaidējošais un izzinošais pasākums *Ripo pretī pavasarim* sāksies 4. maijā 9.30. Starts un finišs pie Kazdangas pils. Kartes tiks izsniegtas. Līdzī jāņem velosipēds un ierīce, ar kuru fotografēt. Informācija pa tālr. 29103813 vai e-pastā: kazdanga.tic@inbox.lv.

PEDVĀLĒ

Feldbergi rada Amerikā

Pedvāles brīvdabas mākslas muzeja saimnieki – tēlnieks Ojārs Feldbergs ar meitu mākslinieci Lauru Feldbergu – martā un aprīļa sākumā viesojušies Frankonijas skulptūru parkā Minesotas štatā ASV, kur abi radījuši jaunus darbus. O. Feldbergs veidojis granīta skulptūru *69+1=70*, kas ir veltījums viņa dzīves 70 gadiem. Tos tēlnieks svinēs oktobrī.

Publiski pasapņot

Vienīgi Anna Kricka centās pierādīt, ka sapņi ne vienmēr piepildās.

Āris Incenbergs uzstāšanos publiskās runas konkursā beidzis, bet meitenes vēl gaida savu kārtu.

„Ja tu vari par to sapņot, tu vari to izdarīt!” šis **Volta Disneja teiciens bija izvēlēts par vadmotīvu tradicionālajam publiskās runas konkursam Kuldīgas novada 8.–12. klasēm.**

Konkursu rīko svešvalodu skolotāju (vadītāja Laila Meirupska) un latviešu valodas skolotāju (Zanda Miķelsone) metodiskā apvienība. Par noteiktu tēmu jaunieši var runāt latviešu, angļu, vācu un krievu valodā. Šoreiz trīs minūšu runu par sapņiem un to piepildījumu bija sagatavojuši tikai pilsētas skolēni, turklāt vāciski nebija saņēmiem runāt neviens. Lai gan nolikums to neparedz, ļoti centās arī trīs septītklasnieces no Kuldīgas 2. vidusskolas, kuras uzstājās angļiski. Viņas saņēma žūrijas pateicību un pamudinājumu tā turpināt.

Pārsvārā jaunieši stāstīja, ka

nedrīkst baidīties sapņot pat pārdrošākos sapņus, atsaucoties uz V. Disneju, kurš no nabadzīgas bērniības aizsapņojās līdz pasaules slāvi. Savdabīgu pieeju sapņiem meklējusi V. Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas 11. klases audzēkne Anna Kricka. „Teiciens, par kuru runājam, ir iedvesmojošs neapdraudētai sabiedrībai,” viņa atzina, pieminot valstis, kurās plosās karš un bads, kur cilvēks pat neuzdrošinās sapņot. Par izcilu žūrija sauca ģimnāzijas 12. klases audzēkņu Āra Incenberga uzstāšanos angļu valodā.

Pateicības rakstu par labu sniegumu saņēma visi, bet īpaši pamatskolas grupā angļu valodā žūrija izcēla Elizabeti Kļavu, Annu Elī-

Karolīne Zavadska par sapņiem runāja gan latviski, gan krieviski.

Santas Krebses runa atbilda teju visiem kritērijiem: atbilstība tēmai, uzbūves precizitāte, uzstāšanās spilgtums, valodas līdzekļu bagātība, stāja un runas etiķete.

zu Doniņu, Romiju Vārpiņu (visas no Kuldīgas 2. vsk. 8. kl.), par izcilu atzīts Paulas Tīrumas (Kuldīgas Centra vidusskolas 9. kl.) stāstījums. Starp vidusskolēniem, kuri uzstājās angļiski, nepārspēts palika Ā. Incenbergs. Krieviski runāt sadūšojās divas audzēknes. Izcilību saņēma Karolīne Zavadska (ģimnāzijas 9. kl.), kura uzstājās arī latviski. Dzimtājā valodā par izcilu saukts arī ģimnāzijas audzēkņu Santas Krebses (12. kl.) un A. Krickas sniegums. Pasākuma rīkotāja Z. Miķelsone pastāstīja, ka konkursā cenšas

uzaicināt neatkarīgu žūriju. Angļu valodu šoreiz vērtēja Vija Pētersone no pieaugušo izglītības centra, bet latviešu valodu – *Kurzemnieka* korespondente Ingunas Spulniece. Krievu valodas skolotāja Valija Sprude, angļu valodas skolotājas Mārīte Zāģere un L. Meirupska, tāpat kā Z. Miķelsone savus audzēkņus nevērtēja. Visi atzina, ka mācīties publisko runu jauniešiem ir būtiski, to pat varētu apgūt kādā vasaras nometnē.

Justīne Smilga
Aivara Vētrāja foto

Uz Briseli brauks pirmsskolas pedagoģes

Beidzoties Eiropas Parlamenta (EP) deputāta Krišjāņa Kariņa un laikraksta *Kurzemnieks* tradicionālajam erudīcijas konkursam, redakcijā pulcējās tie, kuri pareizi atbildējuši uz visiem jautājumiem.

No visiem 14 dalībniekiem pareizas atbildes atsūtīja 11, bet izlozē par iespēju iepazīt EP darbu piedalījās astoņi (diemžēl visi nevarēja ierasties, bet konkursa noteikumi ir tādi, ka izloze notiek tikai starp klātesošajiem).

Tā nu kļuva skaidrs, ka pie K. Kariņa uz Briseli dosies divas *Kurzemnieka* lasītājas – abas pirmsskolas iestāžu darbinieces: kuldīdzniece Inta Laķe un skrudniece Inna Bondare.

„Katram Eiropas Parlamenta deputātam ir paredzēts finansējums, lai ar šo darbu iepazīstinātu savas valsts pilsoņus. Kā to dara, tas atstāts deputāta ziņā,” skaidroja K. Kariņš. „Es esmu atradis, manuprāt, veiksmīgu formu – sadarbībā ar reģionālajiem laikrakstiem rīkot konkursu par Eiropas lietām. Dalībniekiem tas liek interesēties par mūsu darbu, iedziļināties.”

Tā deputāts arī iepazīstot dzīvi Latvijas novados, jo pats atbrauc uz katru pilsētu, interesējas, kā cil-

vēki dzīvo, kādas problēmas, un skaidro EP lēmumu tapšanas sarežģīto ceļu.

Turklāt katram konkursantam jāuzraksta, kādai jomai, viņuprāt, gan Latvijas, gan Eiropas politiķiem vajadzētu pievērst lielāku uzmanību. I. Bondare uzskaitījusi četras tēmas: terorisma draudus Eiropā, bēgļu krīzi pasaulē, bezdarba mazināšanu un to, lai enerģētiskā būtu mazāki rēķini patērētājiem. I. Laķe minējusi migrācijas politiku, robežu drošību un Krievijas attiecības ar Eiropas Savienību.

Eiropas Parlamenta deputāts Krišjānis Kariņš ar konkursa uzvarētājiem Innu Bondari un Intu Laķi pie *Kurzemnieka* redakcijas.

Eiropas Parlamenta deputāts Krišjānis Kariņš tiek ar konkursa dalībniekiem *Kurzemnieka* redakcijā.

Daiga Bitiniece
Aivara Vētrāja foto

Aktīvāk diskutē vecākie

Uz Laidu pagasta iedzīvotāju sapulci šogad atnāca mazāk cilvēku nekā citkārt – nepilni trīs desmiti, un daži aktīvākie bija cienījamu gadu ļaudis, kuri iesaistījās sarunās gan par medību lietām, gan kultūru u.c. tēmām.

Galvenās nozares, kas interesē lauku cilvēkus, esot ceļi, drošība, darbavietas, skolas un sociālā palīdzība, secinājis Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks Aleksandrs Lange, kurš izteicās par daudzām sfērām.

Iedzīvotāju sapulcē Aivars Miķelsons un citi laidenieki diskutē ar policistu Māri Ozoliņu par medību ieroča glabāšanas pārbaudēm un sabiedrisko kārtību. „Neko darīt – divreiz gadā gaidiet ciemos!” medniekiem atbild inspektors.

CEĻI

Būs arī Eiropas nauda

Šajā pagastā ceļi neesot tik sāpīga lieta kā citur, uzskata A.Lange.

Asfaltētais posms līdz Skrundas šosejai, kuru gan bojājot smagais transports, tagad nodots *Latvijas Valsts ceļiem*, bet domei pretī vajadzējis pārņemt divus ceļus Ivandē. Laidos daudz brauktuvju mežā izbūvējuši *Latvijas Valsts meži* (LVM).

Pagasta pārvaldnieks Andris Neilands atgādināja, ka par ikdienas uzturēšanu, kurai pērn tērēti 26 000 eiro, līgums slēgts ar SIA *Taku meistars*, par sniega tīrīšanu – ar vietējo *z/s Jaunkalni*. Visvairāk (10 000 eiro) ticis greiderēšanai, segums atjaunots posmos Meža Sēlieši–Treņi, Kalēji–Biezaiši, Kalēju, Amanas un Vangas skolas ceļā, apaugums noņemts posmos Avotiņi–Lielneri, Laidi–Mārkas, Sermīte–Irbenieki.

Šogad par Eiropas naudu tiks laboti 1,3 km grantētā ceļa no Sermītes līdz Kazdangas robežai, bet par budžetu naudu atjaunos asfaltu Kazdangas ielā. Jau uzlabots 1 km ceļā Sermīte–Irbenieki, tas plānots arī 0,5 km posmā Jāņkalni–Robežnieki. Apaugums tiks noņemts Kazdangas ielai un ceļam Baižas–Jaunās mājas.

DROŠIBA

Bisei jābūt seifā, un viss!

Domes vadība aicināja par nekārtībām ziņot vai nu pašvaldības, vai Valsts policijai, kuras abas strādā diennakti, bet zemniekiem ieteica arī pašiem gādāt novērošanas kameras.

Arī Laidos bijušas zādzības, un policijas inspektors Māris Ozoliņš uzskatīja, ka zemniekus par videokamerām var pakonsultēt mednieki. Tomēr tās vajadzētu arī pagasta centros, un viņš jau trešo gadu lūdzot pašvaldību, lai ierīko vismaz Sermītē. M.Ozoliņš atgādināja, ka policijai tagad ir vienots telefona numurs 110, kas ziņas nodod tālāk, un tūlīt izbrauks nevis viņš, bet dežūrekipāža: „Tikai par noziegumiem jāzvana uzreiz! Tad kā filmās – visu var konstatēt: cigaretes, siekalu paraugi, suņa saostas pēdas.”

Laidos ir aktīvs mednieku klubs, un inspektors piedomināja – divreiz gadā katrs lai gaida ciemos. Vecāki vīri bija nemierā: „Kurš izdomājies, ka ieroča glabāšana jāpārbauda tik bieži?” Kāds esot samaksājies 30 eiro sodu, ka bise neatrodas seifā. Mednieki taisot mazāk ziepju nekā paši kārtības sargi, un tik bieža braukāšana esot degvielas tērēšana.

Uz to M.Ozoliņš atbildēja: „Valsts jums devusi ekskluzīvu iespēju turēt ieroci mājās ar nosacījumu, ka tas tiks kontrolēts. Mednieki ir tādi paši kā visi, kaut ko arī sastrādā – mēs zinām labāk. Pārkāpēji vairāk ir tieši vecie vīri.” Braukāšana jau neesot pa tukšo – profilaktiskajās pārbaudēs varot ieraudzīt arī kādu zādzību, piemēram. „Svarīgi lai cilvēki mūs redz,” sacīja M.Ozoliņš. „Agrāk pārmeta, ka neredz.” Laidu vīri piekrita: nu, ja degvielas pietiek, lai braukā.

UZŅĒMUMI, ĪPAŠUMI

Vieni izvēršas, citiem grūti

Laidenieki interesējās par uzņēmumiem un citiem objektiem gan Kuldīgā, gan pašu mājās, tostarp bažījās par graustiem.

Kā stāstīja A.Lange, pašvaldība neesot cerējusi, ka pēdējā laikā būs tik lielas investīcijas uzņēmējdarbībā. Ražošanu izvērš Padures *Upeskalni AB* ar savu kalni, kokapstrādes uzņēmumi *Stiga RM* un *Palleteries*. Vecajā dzelzsbetona rūpnīcā LVM plāno šķeldas noliktavu, *Latvijas finieris* pie Kuldīgas apvedceļa – lobskaidu ceļu. Dome būvē Meistaru ielu, un tur kāds gribot celt asfaltbetona rūpnīcu. Arī zemes laukumam pie *Rimi* aplā būšot cits

nomnieks.

Atnākušie vaicāja, kas notiek vecajā slimnīcā un vai ēka, ko Liepājas ielā pametis policija, arī nekļūs par graustu. Dažs satraucās, ka pašu mājās bīstama ir Sermītes galdniecība – tur ložņājot bērni, varot atgadīties nelaime. Arī Laidos apkopes punkts esot nepatīkams no skata. A.Neilands saka – nevarot atrast, kam galdniecība īsti pieder. „Bet vai degvielu Laidos vēl varēs nopirkt, lai nav jābrauc tālu pakal?” jautāja kāds vīrs. Cik zināja pagasta vadītājs, benzintanka īpašnieks solījis esot, tomēr cerība maza.

MĀJOKĻI, ATKRITUMI

Šķirošana un e-rēķini

„Vai esat saņēmuši informāciju un zināt, kā atkritumi jāšķiro?” vaicāja Kuldīgas komunālo pakalpojumu (KKP) vadītājs Pēteris Gobzemis.

Atnākušajiem par to nekas nebija jautājams. Tomēr īsumā tika atgādināts: to, ko var otrreiz pārstrādāt, – vienā tvertnē, pārējo – otrā. Smalkāk dalīt nevajag, jo tos pirmos KKP vēl sašķiro septiņās plastmasas frakcijās un divās stikla. Daudzdzīvokļu mājas vienreiz mēnesī drīkstot KKP prasīt apsaimniekošanas bilanci. Papīra

rēķinus izvadāt ir dārgi, tāpēc iemītnieki aicināti pieteikties rēķiniem, kas tiks izsūtīti lielākoties e-pastā vai telefonā, sacīja P.Gobzemis.

Paparžu iemītniece jautāja, vai tiesa, ka ēkai labos tikai daļu jumta. Un skursteņi uzbūvēti par zemu – 2. stāvā grūti iekurināt. Kā rīkoties? KKP vadītājs aicināja zvanīt Kristīnei Silvestrovai, kura uzņēmumā atbild par mājām laukos. Kā piebilda A.Neilands, *Papardēs* sāksot ar vienu jumta galu – visu uzreiz nevarēsot.

KULTŪRA

Savējos popularizēt vairāk

Tāds bija sermītnieces Dzintras Beltiņas ieteikums izglītojošu pasākumu sfērā.

„Mums taču ir lielākais zemeņu audzētājs, ir ābolu audzētāji, dendrārijs utt. Var rīkot zemeņu, ābolu un citas dienas. Un vai vasarā būs pagasta svētki?” Dzintras kundze būtu vēlējusies, lai pašdarbības teātra izrāde tiktu vesta arī uz Sermīti un lai pagasta vadība tovar pilno zāli būtu iepazīstinājusi ar jauno kultūras darbinieci. Pašvaldības pārstāvji atbildēja, ka vieglāk vadāt nevis izrādi, bet skatītājus ar autobusu.

Kultūras organizatore Krista Ciekale informēja par tuvākajiem pasākumiem: par Imanta Gutberga galda tenisa turnīru (sestdien jau notika), par dokumentālo filmu *No ligzdas izmestie* par pamestiem bērniem, ko piektdien 16.00 bez maksas vēl var noskatīties *Bitītē*, bet 3. maijā 18.00 skolas zālē būs dziedātājas Ievas Sutugovas koncerts *Stāsti*, turklāt atkal par velti, jo par to maksā pagasta pārvalde (autobusu pieteikt pa tālr. 29604482).

Domes pārstāvis A.Lange arī piebilda, ka Laidu centrā stāv maza, skaista, bet neizmantota estrāde un ka vietējo ļaužu ierosmēs atbildīgajiem der ieklausīties.

VIETA NAV SVEŠA, CILVĒKUS IEPAZĪS

Jaunā kultūras un sporta organizatore Krista Ciekale, iespējams, uz pāris gadiem, aizvietos Zani Fersteri, kura gaida ģimenes papildinājumu.

Uz darbu Laidu pagastā Krista brauc no Ēdoles, taču dzimtas saknes esot Valtaiķos, kur dzīvo vecvecāki un bērnībā pavadītas vasaras. Alberta koledža Rīgā viņa apguvusi izklaides industrijas vadību, iegūstot kultūras menedžeres specialitāti. Iepriekš pasākumi vadīti Ēdoles jauniešu biedrībā *Iekaro savu nākotni*, bet algots darbs nozarē šis ir pirmais. Konkursā bijuši septiņi pretendenti, divi ar kultūras izglītību, un visus vērtējuši pagasta pārvalde.

Īsumā

- Laidos deklarēti 1087 iedzīvotāji, pērn dzimuši astoņi, miruši 17.
- Reģistrēti 56 bezdarbnieki, algotajos pagaidu darbos iesaistīti 13.
- Pagasta pārvaldes ieņēmumi pērn – 252 000 eiro.

- Līdz 18. maijam darba devēji un jaunieši (16 un 17 g.) var pieteikties pašvaldībā darbam vasarā.
- Tika atgādināts par suņu čipēšanu un mājputnu turēšanu telpās. Pēdējo pārbauda pašvaldības policija.

PABALSTI UN SKOLA

Sociālais atbalsts – jūtīga lieta

Pabalstu pērn kaut reizi saņēmuši gandrīz simt cilvēku, par trūcīgiem atzīti 66, informēja sociālā darbiniece Daiga Korpfa.

Tomēr priecējot tas, ka GMI pabalsta saņēmēju skaits sarucis līdz septiņiem, – tāpat cilvēki mācoties iztikt paši. Vislielākā summa (pāri 9000 eiro) izmaksāta kā dzīvokļa pabalsts 83 cilvēkiem. Atbalstītas arī divas audžuģimenes un aizbildņi, daudz naudas paņemot piecu cilvēku dzīvepansionātā. Latvijas Samariešu apvienības aprūpi mājās saņem trīs cilvēki, bet D.Korpfa atzīst – daudzi kautrējas to izmantot. Labās izmaiņas: vecie ļaudis, kam aprūpe vajadzīga, to saņems, vairs neprasot atļauju bērniem.

Laideniece Dzintra Beltiņa domā, ka daudzi nezina, pēc kādiem kritērijiem pabalstus var saņemt. Kā skaidroja sociālā darbiniece, informācija ir gan mājaslapā, gan bibliotēkā, gan viņai līdzī izbraukumos uz Sermīti. Bet vispareizāk ir nākt un aprunāties: „Bet cilvēki arī nāk. Katram sava situācija. Turklāt izvērtēšana ir dziļi personiska lieta: jāpēta īpašumi, uzkrājumi, bankas konta izdruka utt.”

Skolas direktore Elita Tisjaka par audzēkņu skaitu un iestādes nākotni nerunāja, un neviens to arī nejautāja, toties bija daudz iemeslu palepoties ar skolēnu un pedagogu veikumu. Bērni piedalās gandrīz visās novada olimpiādēs, spēlē teātri, sacenšas galda tenisā, vāc makulatūru, lasa grāmatas un darbojas Bērnu žūrijā, arī rotājumu, dienasgrāmatu u.c. konkursos. Skolēni apmeklē Talantu skolu Kuldīgā, un jūnijā tās nometne būs pagastā. Labdarības akcijā apciemoti Valtaiķu pensionāta ļaudis, Īvandes baznīcai darināti spilveni. Dažādas atzinības saņēmuši arī pedagogi.

Divus gadus audzēkņi tiek vesti pie logopēda uz Kuldīgu, bet nu Sermītes interešu centrā taps logopēda kabinets, jo skolas projekts ieguvusi naudu izglītības pārvaldes konkursā.

Kā piebilda A.Lange, no rudens brīvpusdienas būs ne tikai skolēniem, bet arī mazuļiem, kuriem pieci un seši gadi.

Dina Poriņa
Roberta Prauliņa foto

Lappuse tapusi sadarbībā ar Kuldīgas novada pašvaldību.

ARĪ ĪVANDĒ AKTUALITĀTE – CEĻI

Iedzīvotāji grib zināt šķiroto atkritumu izvešanas grafiku: „Citādi katru reizi jāzvana uz KKP un jājautā.”

Īvandes pagasta iedzīvotāju sapulcē bija daudz jautājumu par ceļiem.

Ar atnākušajiem runāja Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks Aleksandrs Lange, pagasta pārvaldes vadītāja Anda Upleja, *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* (KKP) vadība un citi speciālisti.

KAD BEIGSIES CEĻNIEKU ATRUNAS?

Uzņēmējs Meinards Mētelis jautāja, vai tiks asfaltēts Basu ceļš, kā solīts, veidojot novadu. Otrs jautājums bija par vecā suitu ceļa greiderēšanas kvalitāti: „Jāmaina greiderists, jo visa grants no ceļa vidus tiek sastumta grāvī.” Vēl viņš jautāja, vai Kuldīgā nevar apgaismot Ventas rumbu: „Braucot iekšā pa veco tiltu, būtu ļoti skaists skats.”

A.Lange atbildēja, ka apgaisojums pirms vairākiem gadiem bijis, bet maluzvejnieki to regulāri iznīcinājuši. Par Basu ceļu viņš tieši neatbildēja, bet varēja saprast, ka to diez vai asfaltēs: „Grants ceļu vēl var greiderēt, bet ar bojātu asfaltu neko nevar izdarīt. Ja grants ceļam izveido normālu profilu, pa to var braukt. Esmu izbraucis visus novada ceļus, un daudzi, par kuriem dzird runas, ka tie ir neizbraucami, tādi tomēr nav. Viss ir relatīvs. Arī par ceļu kopšanu domas dalās. Reizēm iedzīvotāji paši izsaka pretējus viedokļus, kā vajadzētu pareizi.”

Uzņēmējs Dzintars Knupke vaicāja: „Kad beigsies mūžīgās atrunas par ceļu remontēšanu? Tad ceļiniekiem ir sapulce, tad greiders salūzis, labā laikā nevar greiderēt, sliktā – nedrīkst, tad vēl kāds iemesls. Cik var ciest? Ceļu uzturētāji nereaģē ne uz kādiem iesniegumiem!” Pats runātājs gan arī dabūja dzirdēt pārmetumus, ka viņa transports neievēro saudzēšanas laiku. Dz.Knupke atbildēja: „Es gribu ēpot, un mani strādnieki arī grib.”

A.Upleja piebilda, ka pagasta grants karjers iznomāts valsts

ceļu uzturētājiem un ir cerība, ka arī vecajam suitu ceļam no šī darījuma kas atlēks. Sapulcē izvērsās diskusija, kā ceļi pareizi kopjami un kā transporta svāri ierobežojums ietekmē uzņēmējdarbību.

IEDZĪVOTĀJU SKAITS – STABILS

A.Upleja pastāstīja, ka iedzīvotāju skaits pēdējos trīs gados stabilizējies. Pērn piedzimuši trīs bērni, aizsaulē aizgājuši septiņi cilvēki. Pārvaldes budžets ir 82 000 eiro gadā. Sociālajai palīdzībai tiek 17%, kultūrai un sportam 20%, izglītībai 19% – šie tēriņi lielākoties aiziet autobusa uzturēšanai.

Divi algoto pagaidu darbu strādnieki palīdz kopt kapsētas un centru. A.Upleja aicināja pieteikt jauniešus vasaras darbam: „Iespēja dota 16 un 17 gadus veciem pusaudžiem, un pagastā ir arī uzņēmēji, kuri katru gadu pieprasa palīgus, piemēram, saimniecība *Zāģeri*.”

Lielā talka īpaši netiks rīkota. „Aicinām iedzīvotājus māju apkārtne sakopt koplietošanas teritorijas: ceļmalas, pagalmus.” Bijušā rotaļu laukuma vietā par 14 000 eiro taps jauns, kurā būs āra trenāžieri un citas ierīces aktīvai atpūtai.

KŪTRI PASĀKUMU APMEKLĒTĀJI

Iepazīstinot ar jauno kultūras darbinieci Annu *Šūnu*, pārvaldes vadītāja aicināja iedzīvotājus izteikt viņai savas vēlmes, lai var plānot kultūras dzīvi. A.Lange mudināja pagasta autobusu izmantot ekskursijām un kultūras pasākumiem.

Lauku attīstības konsultante Inese Blūma aicināja nākt pēc padoma un atgādināja, ka līdz 22. maijam zemnieki var pieteikties platību maksājumiem. Tas būtu jādarā elektroniski.

Sociālā darbiniece Liene Be-

„Kad reiz beigsies ceļu uzturētāju atrunas?” iedzīvotāju sapulcē jautāja Īvandes uzņēmējs Dzintars Knupke.

nefelde informēja, ka sociālo palīdzību novadā var saņemt pēc vienotiem noteikumiem. 74% no Īvandes sociālā budžeta aiziet mājokļa pabalstam, vēl nauda tiek skolēnu ēdināšanai, aprūpei mājās, psihologa palīdzībai trim personām, veselības u.c. pabalstiem. Pērn samazinājies trūcīgo, bet palielinājies maznodrošināto ģimeņu un atsevišķi dzīvojošo cilvēku skaits. Izdalītas 173 pārtikas, 18 higiēnas, deviņas mācību līdzekļu pakas un divas skolas somas.

NAV SKAIDRS PAR ATKRITUMU ŠĶIROŠANU

Jaunā Valsts policijas inspektore Svetlana Liepiņa pastāstīja par izmaiņām darbā. „Drošības un sabiedriskās kārtības ziņā Īvande uz kopējā fona izskatās ļoti labi. Lielākā daļa izsaukumu bijusi uz sociālo māju.” A.Lange pastāstīja, ka pēdējā laikā dzirdēts par malu medniekiem. Viņš aicināja necensties pašiem kaut ko iesākt, bet saukt policiju. No klātesošo rindām atskanēja replika: „Viņi pat Īvandes centrā jau uzdarbo-

jas – pie pieturas ganās stirmas, un uz tām tika šauts no garām braucošas mašīnas.”

P.Gobzemis aicināja iedzīvotājus vairāk šķirot atkritumus: „Eiropa mūs pamazām virza uz šī īpatsvara palielināšanu, jo par nešķirotajiem maksa celsies.” Savukārt iedzīvotājs Tālivaldis Kalnenieks sacīja: „Mēs par iepakošanu maksājam veikalā, maksājam, kad nododam to atkritumos, bet mums par šķirošanu neviens nemaksā. Šķirojam un taisām jums peļņu.” P.Gobzemis atbildēja, ka peļņa neiznāk: „No šķirotajiem atkritumiem var nodot tikai dažus veidus, bet cena ļoti kritusies. Tā kā naftas cena mazinājusies, plastmasu ir lētāk ražot no naftas, nevis pārstrādāt. Par lauksaimniecības plēves tonnu agrāk maksāja 250 eiro, tagad – 150, par PET pudelēm agrāk bija 12 eiro, tagad – tikai 71 cents.”

Iedzīvotāji grib zināt šķiroto atkritumu izvešanas grafiku: „Citādi katru reizi jāzvana uz KKP un jājautā.” P.Gobzemis solīja in-

formāciju sarūpēt. Īvandē šķiroto atkritumu konteineri ir pie bijušā veikala un pie muižas. Centrā tie allaž jāpildīti. Tur noteikti vajagot vēl vienu. Toties pie muižas ziemā tie pustukši, tāpēc iedzīvotāji varētu sašķirot vest uz turieni. Ar KKP iepriekš nav bijusi laba saziņa arī par lauksaimniecības plēves nodošanu: „Kad zvanu, sola braukt vienā dienā, neatbrauc, zvanu atkal – atkal neatbrauc. Pa trim reizēm jāzvana.” P.Gobzemis uzsvēra, ka šādos gadījumos jāzvana viņam, jo tā nevajadzētu notikt. KKP nākotnē vēlas pāriet tikai uz elektroniskajiem rēķiniem, kuriem var pieteikties e-pastā, tas uzņēmumam būtu lētāk.

Iedzīvotāji pārmeta, ka nav saņemta kādreizējā veikala apkārtnē, un A.Upleja solīja īpašnieci par šo pienākumu atgādināt. Tāpat vietējie bija nemierā, ka Mazīvandes sociālās mājas iemītnieki pārāk daudz neuztraucas par neīrtību ap ēku.

Iveta Grīniņa
Aivara Vētrāja foto

Trūkst sociālo darbinieku

Par to, ka laukos sāk pietrūkt sociālo darbinieku, Kuldīgas novada pagasta pārvalžu vadītāju tikšanās reizē runāja sociālā dienesta direktores vietiece **Anda Šlakorčiņa**.

„Mēs esam katrs savā vietā un ļoti noslogoti. Darbs kļūst aizvien smagāks un specifiskāks,” teica A.Šlakorčiņa. Var pienākt brīdis, kad vairākos pagastos sociālās darbinieces dosies pensijā un nebūs, kam strādāt. Lai atrastu jaunus speciālistus, kaut kas jāsolā – vai tas būtu dzīvoklis, vai stipendija.

Pagaidām nav izdevies aizpildīt vakanto vietu Gudeniekos. Pagasta pārvaldes vadītāja Daina Bērende apzvanījusi visus apkār-

tējos pagastus, darbs piedāvāts arī tiem nozares darbiniekiem, kuri jau aizgājuši pensijā, taču neviens nevēlas to uzņemties. Arī no likvidējamās Basu skolas nevienam nav bijusi interese pārkvalificēties par sociālo darbinieku.

A.Šlakorčiņa informēja, ka ar Liepājas Universitātes Pedagoģijas un sociālā darba fakultātes vadību runāts par jauno speciālistu prakses vietām, pēc tam varbūt arī par pastāvīgu darbu. „Prakses vietas mēs varētu piedāvāt pagastu pārvaldēs, bet tad vajadzīga dzīvesvieta. Tas nebūs ne šodien, ne rīt, bet ar jauno mācību gadu gan. Jūs varētu apdomāt iespēju piešķirt dzīvokli.” Tika apspriests variants,

ka sociālā darba speciālistam pašvaldība varētu segt daļu no mācību maksas, parakstot līgumu, ka pēc tam viņš nāks te strādāt. Tā bijis padomju laikā.

VAI REGISTRĒTS SERVITŪTS?

Kuldīgas attīstības aģentūras speciāliste Dace Šēle informēja par novada teritorijas plānojuma jauno redakciju, kas nodota sabiedriskajai apspriešanai.

Domes priekšsēdes vietnieks Aleksandrs Lange aicināja pārvalžu vadītājus izpētīt, vai visiem ceļiem, kas iet pāri privātpašumiem, ir zemesgrāmatā reģistrēts servitūts. Pagastu vadītāji komentēja,

ka ļoti daudziem tāda nav. „Ja īpašnieks šo ceļu aiztaisī ciet, nāksies sākt ilgu tiesvedību. Jāmēģina vienoties. Ja nevarēs labprātīgi, būs jāiet caur tiesu, taču tas jānokārto,” teica A.Lange.

Viņš arī informēja, ka Valsts meža dienests tuvākajā laikā apkopos informāciju par medību teritoriju. Latvijā nozares likumi nav tik pārdomāti kā Igaunijā, līdz ar to ir augsts konflikts.

Savukārt pēc tikšanās Satiksmes ministrijā kļuvis skaidrs, ka ceļu fondu neviens negrasās atjaunot.

CER UZ AUGSTSKOLĀM

Domes priekšsēde Inga Bērziņa informēja, ka pašvaldība cer

uz kopdarbību ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti, lai perspektīvus speciālistus un zinātniekus atrastu mežsaimniecībai un lauksaimniecībai, kas novadam ir svarīgas. Nākotnē sadarbība ar augstskolām ir būtiska jebkurā tautsaimniecības nozarē: „Latvijas Universitātē, piemēram, ir Ārstniecības fakultāte, bet mums ir interese atrast jaunus ārstus. Rezidenti ir uz izķeršanu.” Publiskajai apspriešanai nodots jaunais veselības aprūpes plāns, kurā ir vairākas diskutējamas lietas, piemēram, medicīnisko mājas aprūpi domāts nodot pašvaldībām u.tml.

Iveta Grīniņa

Pasaule kā augsta intelekta virtuālā simulācija

„Ja jums liekas, ka jūsu mīlestība un laime atkarīga no pasaules un citiem, tad nekad nebūsiet laimīgi. Laime ir stāvoklis, kurā cilvēks apzināties un realizējis savu pašpietiekamību,” saka bērnu reanimatologs PĒTERIS KĻAVA, viesojoties Ģimenes veselības dienā Kuldīgas Centra vidusskolā ar lekciju *Attiecības ar sevi, dzīvi un citiem*.

„VIENS BUČO, OTRS PIELIEK VAIDŽIŅU”

„Es nesaku, ka nevajag blakus cilvēku, kuru mīlēt. Es saku, ka jāmīl pirmajam. Daudzi patiesi mīl savu suni. Kāpēc? Jo suns vienīgais no prieka, ka esam atnākuši mājās, čurā. Mums patīk, ka mūs uztver īpaši. Ka varam būt tādi, kādi esam, un mūs par to mīl. Francijā ir teiciens: „Vienmēr viens bučo, otrs tikai pieliek vaidziņu.” Reti bučo viens otru.

Visi gribam būt kungi, lai mums kāds pakalpo. Bet par ko lai mūs mīlētu? Par to, ka esam, kādi esam? Dzelzaina loģika, tomēr tā nenotiek. Ko darīt? Sākt mīlēt pirmajam un neko neprasīt pretī. Gribēt, lai kāds mīl, – tā ir mūsu nelaime, jo rada ciešanas. Daudzi ir ar mieru ciest fiziski, morāli, psihoneiroloģiski un tomēr... nesākt mīlēt pirmie.

„Vai tas ir cilvēks, ja viņam nerodas jautājumi, kas ir dzīvība un nāve?”

Kas ir mīlestība? Stāvoklis, kurā cilvēciskā būtne ir iepazīsusi sevi un pasauli un savas problēmas atrisinājusi pati sevī. 99,9% no visām attiecībām ir katram pašam ar sevi. Ja esi ar sevi apmierināts, tev nav problēmu ar citiem. Šajā reizē runāsim par to, kāpēc attiecības ar sevi nevaram atrisināt.”

MEKLĒ RECEPTĪTI UN TABLETĪTI

„Esmu ārkārtīgs realists. Daudzi domā, ka lidoju pa debesīm, bet starp zemi un debesīm nav atšķirības. Debesis ir tepat līdzās. Cilvēki meklē veidu, kā būt laimīgiem. Katrs grib dabūt kādu receptīti, tableti – to apēdot, izies vēders, un laime būs klāt.

Tā tableti ir iekšējā alkīmija, prāta sintezēta viela. Tā ir augstākā gaisma, un daudziem prāts nemāk to ēst. Tas nemitīgi izmētā garīgo maizi, kas ir šī gaisma. Prāta barības viela jeb degviela ir mūžīgā pirmatnējā gaisma. Prāts ir nelaimīgs, ja nebarojas no šīs apzinīgās garīgās gaismas. Tad tas barojas no dzirdētā, redzētā, saņemtā iespaida, attiecībām, atmiņām, cerībām. Tās vienmēr ir nestabilas, pārejošas.

Esmu 30 gadus mācījis lasīt savas domas, tāpēc, paskatoties uz cilvēku, redzu viņa prātu: ko domā, ko slēp, ko izrādi, ko ne. Tāpēc man patīk bērni: viņi nedomā par sevi, viņi vienkārši ir. Mēs smagi katrs domājam par sevi un kļūstam smagi. Uzdevums ir no sevis to smagumu izlaist ārā.

Tableti katrs var radīt sev pats. Tas darāms tā: paņemiet šņori vai diegu un iesieniet mezglus! Tad atsieniet! Tā jūs savas domas par sevi sevī sasienat. Citu pēc tam atsiet grūti, citu – ļoti, ļoti grūti. Kā tu sa-

sēji savu stulbo prātu, tā atsien to! Un neviens nav vainīgs. Atbrīvot apzināšanos no savu paša domu radītajiem mezgliem, no aprobežotā priekšstata par dzīvi un sevi – tā ir laime, veselība un attīstība.”

„TU ESI BRĪVS!”

„Sāksim siet vaļā domu mezglus! Te iederas stāsts par skolotāju Laodzi, vienu no Indijas nemirstīgajiem jogiem, un par slavenu Konfūciju Ķīnā. Konfūcijs saprata, ka Laodzi ir daudz pārāks, attīstītāks, tādēļ aizgāja pie viņa parunāt par dzīves jēgu. Laodzi sēž un nepievērš uzmanību. Konfūcijs apvainojies, ka uz viņu, tik svarīgu cilvēku, te nereaģē. Viņš norādījis, ka pieklājīgi cilvēki ciemiņam piedāvā apsēsties. Uz to viņš saņēmis atbildi, ka ir brīvs cilvēks – ja grib, var sēdēt, var arī stāvēt. Tā ir viņa izvēle. Tu esi brīvs, tādēļ dari, kā gribi.

Laodzi nepazīst vergu domāšanu. Vergi atskaitās amatiem, bet viņam tie nav svarīgi. Piemēram, kāda sieviete bijusi hercogiene. Manās acīs viņa bijusi *dura baba* (mulķe sieviete – aut.), kura no dzīves neko nesaprata. Bet hercogiene! Nu un tad? Vai man jāklānās tāpēc, ka viņai bijis tāds statuss? Tā ir vergu domāšana.

Konfūcijs gribēja īpašu uzņemšanu, uzmanību, bet apskaidrotam cilvēkam visi ir vienādi. Nav īpašo un neīpašo cilvēku. Visi ir brīvi un vienādi. Te sākas mūsu izpratne par attiecībām sabiedrībā. Vergi kļūst par vergturiem, ievēl jaunus vergturus, lai viņiem var vergot un domāt: kad paši būs vergturi, tad arī viņus kāds pielūgs. Ikviens ir brīvs cilvēks.”

CILVĒKS KĀ SPOGULIS

„Viss ir attiecības. Kā mēs par sevi domājam, kas esam, tā arī piemērojam sev pasauli. Ir likumi, kurus nevaram apiet.

Ļoti daudz jaunu cilvēku, kuri sākuši medītēt, strādāt ar gaismām, ir sajukuši prātā. Tāpēc, ka iekšēji viņi ir ļoti netīri, kaislīgi, savtīgi, egocentriski. Kad sāk sevī attīstīt gaismas enerģijas, netīrais saturs veido situāciju, kad cilvēks sajūk prātā. Ja cilvēkā ir absolūta tīrība, viņš ir kā spogulis. Viņš uz otra ļaunumu nereaģē. Ja kāds par viņu domā ko sliktu, enerģija atstarojas un momentā nonāk atpakaļ pie sliktās domas raidītāja. Ja jūsu apkārtne visi ļaunie sāk nomirt, tas nozīmē, ka jūs sākat strādāt kā gaismas spogulis. Ja nemirst, tad paši esat netīri – tāpat kā es. Tas ir nopietns teikums, ko pateicu. Ko darām? Attīstāmies vai ne?”

„KĀ TU REGULĒ SAVU ŠŪNU DARBĪBU?”

„Vai tev ir bērns? Kā to bērnu taisīji? Pastāsti! Kā sevī uztaisīji to olšūnu? Kā vīrietis dabūja gatavu spermatozoīdu? Ir tikai divu veidu cilvēki – tādi, kam ir zināšanas un

„Šūnas dalās bez jūsu personības un izglītības klātbūtnes. Visā vajag saskatīt ļoti augstu līmeni – novērtēt to smalko pasauli, kādā dzīve notiek.”

„Kas ir dzīves jēga? Par ko lai tevi mīl? Kur un kā rodas tavas domas?” bērnu reanimatologs Pēteris Kļava Kuldīgā lekcijā *Attiecības ar sevi, dzīvi un citiem* jautā zālē sēdošajiem.

kam ir viedoklis. Vai tev ir zināšanas, kā to procesu sevī nodrošināji? Tevi veido miljāgs skaits šūnu. Viena šūna sekundē izdara sešus triljonus kustību. Pastāsti, kā tu regulē tās kustības, šūnu atjaunošanos, pārveidošanos! Kā tu regulē vēdera izeju? Kā veidojas tavas domas? No kurienes tās rodas? Nezinī? Tad nākas atzīt, ka par sevi īsti neko nesaprotam. Nezinām, kā ar mums kaut kas notiek.

„Tikai neapvainojieties! Cilvēks, kurš apvainojas, attīstībā ir apstājies. Tikko kādreiz apvainosieties, ziniet, ka esat „duraks!””

Tad sākam atzīt, ka ir dieviņš, augstāks spēks vai kas tamlīdzīgs, kas bez mūsu apzinīgas līdzdalības nolemj, kā būs. To vajag cienīt un atzīt, ka pasaulē ir kaut kas nopietnāks par mūsu amatu, izskatu un mums pašiem. Ir kaut kas primārs – pirmatnējs augstākās realitātes pamatprincips. Tas saprot, kā mūsos notiek tas, ko paši sevī neapzināmies. Mazliet izglītības par to dod jaunu izpratni – mēs apzināti sākam veidot attiecības ar pasauli.

Jaunībā, redzot bērnu nāvi, esmu daudz raudājis. Vakarā spēlēju ar Kasparu šahu, bet nākamajā dienā viņš miris. Taisu sekciju. Vai jums nerodas jautājums, kur palika Kaspars? Vai tas ir cilvēks, ja viņam nerodas jautājumi, kas ir dzīvība un nāve?”

„JŪSU BĒRNI NAV JŪSU”

„Ja nezināt, kā savu bērnu radījat,

tad doma, ka tas ir jūsu bērns, ir kropla. Bērni nav jūsu. Tas ir brīnums. Noslēpums. Bērni vienkārši ir. Ja sāk to saprast, tavā prātā daži mezgli atraisās. Kādēļ bieži visgrūtākās attiecības ir ar vecākiem? Jo vecāki zina, kā bērnam jādzīvo. Kādam ar vecākiem palaimējas, bet tādu nav daudz. Sievietēm reizēm dēli kļūvuši par viņu pašu dzīves jēgu, un tad viņas sāk savus bērnus mocīt. Mācīt. Nemāciet bērnus, kā dzīvot! Parādiat, kā ir dzīvot laimīgi! Ar bērnu var parunāt, kā viņš jūtas, kā es jūtos. Bērni, nemāciet vecākus! Esiet draugi! Cieniet viens otru! Neviens nav vergs. Neviens nevienam nepieder.”

KĒRMENIS NOVECO, BET TAM NAV NOZĪMES

„Izskatam un intelektam ir sekundāra nozīme. Visas skaistās sievietes novecos, nebūs nevienam vajadzīgas, sajūks prātā un smirdēs pēc urīna. Ja tu to saproti, tad esi vieda un 90 gados varēsi laimīga smieties. Tikai neapvainojieties! Ja kāds apvainojas, viņa attīstība ir beigusies. Tikko kādreiz apvainosieties, ziniet, ka esat *duraks!* Ja paziņojat, ka esat apvainojies, tas ir smieklīgi. Esat organisms, kas ies uz kapiem.

Ja tu saproti, ka neesi prāts, neesi ķermenis, tu izveido sevī atskaites sistēmu, ka neesi skaista vai neskāista, resna vai tieva, jo tam nav nozīmes, bet ka esi apziņa, tad vari būt laimīga jebkurā vecumā, izskatā, situācijā. Tā ir atinstalēšanās pirmatnējā stāvoklī. Tevī neradīsies ciešanas tādēļ, ka noveco. Mēs visi novecojam. Ir grūti noturēties tik augstā atskaites līmenī, lai saprastu, ka ķermenis noveco, taču tam nav nozīmes.”

APZIŅAI NAV VECUMA

„Meditācija ir tāda skatpunkta at-

rašana sevī, kurā iekšā nav cilvēka, kurā nav verga vai vergtura, bet ir vienkārša sevis apzināšanās. Eksperimentēsim! Atceries sevi bērībā, cik vien sen vari! Nofiksē! Paskaties uz pārdzīvojumu tajā brīdī! Nofiksē! Atcerieties kādu notikumu vakardienā! Pēc tam sev jautā: „Vai tam, kurš paskatījās un atcerējās šos procesus, bija vecums?” Nebija. Tas ir pirmais primitīvais psiholoģiskais eksperiments, kurā saprotat, ka atcerēšanās ir apziņas funkcija. Šim procesam, kas ir paskatīšanās uz domu nospiedumiem, nav vecuma. Atmiņa ir tukša, tomēr atceras. Apziņai nav vecuma, un tā spēj visu uztvert un atcerēties. Tā katram vajadzētu justies ikvienā vecumā. Zinātniski eksperimenti pierādījuši, ka laiks ir koncepcija.”

„CILVĒKS NAV STAIGĀJOŠA OLBALTUMVIELA”

„Ciešanu cēlonis ir mūsu pašu redzējums un priekšstats par pasauli. Ir gēni, kas nosaka ārējās pasaules interpretāciju. Tas, kā vērtējam citus, veidojas no tā, kā domājam, kas esam mēs paši. Jo vairāk savu apziņu atbrīvojam līdz tīrajai, tukšajai gaismai un varam viedumu izmantot ikdienā, saredzēt, ka pasaule ir tukša, nereāla simulācija, jo tuvāk iekšējam līdzsvaram nonākam. Atkal nonākam pie attiecībām ar sevi.

Modernā zinātne saka: apziņa ar ķermeni ir saistīta, bet tā nav ķermenis. Ja cilvēks sevi uztver kā staigājošu agresīvu olbaltumu ar ambīcijām un prasībām, tās ir šausmas! Un vēl grib izcīnīt, lai būtu laimīgs organisms. Ķermenis ir automašīna, ar kuru tu brauc. Tu esi šoferis. Šī izpratne cilvēkam atrisina visas problēmas. Visas.”

Jolanta Hercenberga
Roberta Prauliņa foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribāne.

1		2	6		3		4		5		6		7		8
					9										
10										11				1	
					12										
13				14							15				
2					16										
	17											18			
19					20				21	5					7
22		23									24				
				25	11		26								
27									28				29	3	
					30				31						32
33										34					
					35			12							
36										37					4
					38					8					
39			10							40					9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Risinājumu gaidām līdz 26. aprīlim.

Horizontāli: 1. Latviešu operdziedātājs (1930–2015). 6. Vairākkārt mērkt (šķidrumā). 9. Irānas šahu dzimta (1925–1979). 10. Citas krāsas vai nokrāsas plankumi, raibumi. 11. Latviešu kinorežisors (1944). 12. Sengrieķu mitoloģijā – nikns trīsgalvainš suns ar čūskām astes un krēpju vietā. 13. Lingvistikā – dažu Eiropas valodu rakstībā divi punkti virs patskaņa zīmes (dsk.). 15. Nikotīnaugs. 16. Krievu gleznotājs (1865–1911). 17. Krāšņa rudens puķe. 18. Gadījums, mirklis citu līdzīgu gadījumu, mirkļu virknē. 20. Štats Brazīlijas ziemeļos. 22. Atbrīvot no pinekļiem. 24. Mazliet bojāt. 25. Šaurums Dānijas austrumu daļā. 27. Iesviež. 28. Latviešu rakstnieks ... Kaudzīte (1848–1926). 30. Kupris. 33. Aņņem (ar rokām vai kājām). 34. Sengrieķu mitoloģijā – viena no Gorgonām. 35. Ostas pilsēta Ēģiptes dienvidos. 36. Caurtekas (apv.). 37. Vica. 38. Sengrieķu mitoloģijā – mirušo pazemes valstība, elle. 39. Lēcienu veids daiļslidošanā. 40. Robains, galīgs veidojums uz dažu putnu galvas.

Vertikāli: 1. Kādreiz populārs žurnāls bērniem (1958–2016). 2. Unguru ezera otrs nosaukums. 3. Suņu šķirne. 4. Pilsēta Atikas nomē, Grieķijā. 5. Apgabala centrs R-Sibīrijas reģionā. 6. Antonīms vārdam *ciets*. 7. Populāra R.Paula dziesma. 8. Kādas personas rīkojums attiecībā uz savu mantu nāves gadījumā. 14. Okupēt kādas valsts teritorijas un pievienot savai valstij. 16. Botānikā – augļa sēklotne. 18. Kaste ar rasēšanas piederumu komplektu. 19. Grafikas žanrs. 21. Nūja, stienis ar nosmailinātu galu, kuru izmanto, lai ko uzdurtu cepšanai uz uguns. 23. Galvenais, raksturīgākais tips. 26. Zidko-ku dzimtas koks ar ļoti cietu koksni. 29. Pieskāriens (kādam, kam) ar lūpām, paužot mīlestību, draudzību. 30. Zemes josla gar ūdenstilpni. 31. Lietas. 32. Liels, ātraudzīgs vītulu dzimtas koks. 34. Izbūve masta galā apvāršņa novērošanai.

Pareizā atbilde: **INTRODUKCIJA** (mūzikā – muzikāls ievads pirms skaņdarba pamatdaļas; operas vai baleta uvertīras paveids; bioloģijā – augu un dzīvnieku sugu un šķirņu ieviešana ārpus to dabiskās izplatības vai kultivēšanas areāla; reliģijā – garīdznieka ieviešana amatā).

Atbildes

Horizontāli: 3. Pastaiga. 10. Oļas. 11. Twice. 12. Starts. 13. Ikss. 14. Trauksme. 15. Rondo. 16. Taisns. 19. Slika. 22. Morss. 24. Pakalne. 25. Iedomas. 26. Noteikt. 27. Mīdijas. 28. Ezers. 31. Astore. 34. Klases. 37. Mamma. 38. Karamele. 39. Akla. 40. Nieres. 41. Tamada. 42. Velt. 43. Saskalas. **Vertikāli:** 1. Nollikt. 2. Balsti. 4. Autors. 5. Toronto. 6. Irstošs. 7. Atvars. 8. Birste. 9. Nereta. 17. Analogs. 18. Stafete. 20. Ironija. 21. Kravate. 22. Mente. 23. Sirms. 29. Zemenes. 30. Remdena. 31. Askēts. 32. Tīrums. 33. Efejas. 34. Kamera. 35. Sekmes. 36. Skaitis.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Jānis Lodziņš, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Dace Gulbe, Arnis Gulbis, Ausma Kreidere. Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē!

REKLĀMA

J.ROZES GRĀMATNĪCAS TOP 10

1. Viktors Suvorovs. *Spiegošanas pamati.* (Izdevniecība *Dienas grāmatas*.)
2. Sūzana Elizabete Filipsa. *Mana muļķa sirds.* (*Kontinents*.)
3. Andra Manfēde. *Virsnieku sievas. Mēs. Latvija, XX gadsimts.* (*Dienas grāmatas*.)
4. Juris Rubenis. *Viņa un viņš. Mīlestība. Attiecības. Seks.* (*Zvaigzne ABC*.)
5. Laima Kota. *Istaba. Mēs. Latvija, XX gadsimts.* (*Dienas grāmatas*.)
6. Jū Nesbē. *Pusnakts saule* (*Zvaigzne ABC*.)

7. Jānis Porziņģis, Armands Puče. *Brālis. Kristaps Porziņģis. No pagalma Liepājā... līdz skatuvei Ņujorkā!* (Autorizdevums.)
8. Sāra Larka. *Sarkano mangrovju sala.* (*Zvaigzne ABC*.)
9. Inga Ābele. *Duna. Mēs. Latvija, XX gadsimts.* (*Dienas grāmatas*.)
10. Elisone Pataki. *Sisi. Impērijas valdniece.* (*Kontinents*.)

KONKURSIŅŠ

Tēlotājmākslas spēle

110. kāрта
Šis austriešu ekspresionisma gleznotājs, dzejnieks un dramaturgs dzimis 1886. gadā Pehlarnā. Mācījies Vīnes Mākslas un amatu skolā, kur pasniedzēju vidū bijis Gustavs Klimts. Izstādēs sācis piedalīties vien piecus gadus pēc studiju sākuma. Bijis arī Drēzdenes Mākslas akadēmijas profesors. Vēlāk pārcēlies uz Prāgu, pēc četriem gadiem pārcēlies uz Lielbritāniju, tad uz Šveici.

Atbildes gaidām līdz 26. aprīļa 12.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē. Balvā vērtīga grāmata.

109. kārtas atbilde: Kamils Pizarro. *Divu sieviešu saruna pie jūras* (1856).
Pareizi atbildējuši: Gunita Flesnere, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Indra Ābelīte, Velta Višņevska, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Mārcis Arājs.

MANS VAĻASPRIEKŠ

Trajektorija, prasme un ātrums

Kuldīdznieki brāļi Mārtiņš un Toms Aneviči vairākus gadus brīvajā laikā aizraujas ar amatieru autosprintu.

SĀK AR VĒROŠANU

Brāļiem interese radusies skolas laikā. Viņi regulāri interesējās par pašmāju un pasaules līmeņa autosportistiem, apmeklēja dažādus autosporta pasākumus. Pirmā tiešā saskarsme ar sportu sākusies atšķirīgi. Gandrīz pirms sešiem gadiem iegādāts *BMW*, ar kuru Mārtiņš pirmo reizi piedalījies sacensībās. Bet Toms palīdzējis tiesāt Kuldīgas tehniskā sporta kluba rīkotās sacīkstes. Lai iegūtu priekšstatu par braukšanu, abi sākotnēji vērojuši citus autobraucējus sacensībās.

NO RUNAS LĪDZ TRASEI

Pirmajās sacīkstēs Mārtiņš piedalījies ar *BMW*, kas pēc neilga laika diemžēl neatgriezēniski sabojājās. Vēlāk, kad domāts par cita auto iegādi, priekšroka dota žigulim, kas jau bijis nedaudz pielāgots sacensībām. Ar to brāļi startējuši ziemas sacensībās Nīgrandē, kurās gūta laba pieredze un pat panākumi – Mārtiņš ieguvis trešo vietu kopvērtējumā.

Laikam ejot, ģimenes rīcībā nonācis pilnpiedziņas auto *Subaru Impreza*. Ar *Subaru* nobrauktas jau vairākas sezonas. Arī pa kādam panākumam ticis – pērn *EVE autosporta* ziemas kausa izcīņā Toms ieguvis trešo vietu pilnpiedziņas klasē, kā arī šogad otro vietu kopvērtējumā. Mārtiņš startē neregulārāk, līdz ar to izpaliek kopvērtējuma rezultāts.

PIEKĻĀJĪGA SUMMA

Stāstot par pieredzi sacensībās,

Kuldīdznieki Mārtiņš un Toms Aneviči pie sacensību spēkrata ar kausiem amatieru autosprintā.

brāļi atceras dažādus piedzīvojumus. Mārtiņš ar žiguli pamanījies uzskriet stāvam uzbērumam, un bijuši vajadzīgi astoņi palīgi, lai Mārtiņš atgrieztos trasē. Toms atceras, ka, piedaloties ar *Subaru* un vadošajā pozīcijā atrodoties pavisam netālu no finiša līnijas, automašīnai nokritis riepa. Lielākais ātrums, kas sasniegts trasē, ir ap 140 km/h.

Kādas ir izmaksas amatieru sacensībās? Brāļi atzīst – diezgan lielas. Auto tehniski jāsgatavo, vajadzīgas labas riepas, degviela, jāmaksā arī par dalību. Vēl mašīna jātransportē uz sacensībām un, lai būtu pilnīga laime, arī jāpāēd, abi smejas. Kopā veidojoties pieklājīga summa. Tas nebūtu iespējams bez ģimenes uzņēmuma *Mežmaļi* atbalsta.

GIMENĒ IZVIRZĀS PRIEKŠPLĀNĀ

Gatavošanās un pašas sacensības aizņem samērā daudz nedēļas nogāļu, un puīši atzīst: kopš abi kļuvuši par tēviem, sacīkstēm laikā paliek arvien mazāk. Gribētu

IETEIKUMI
Ja gribi sākt nodarboties ar amatieru autosprintu:

- jābūt interesei; var sākt ar citu sportistu vērošanu trasē;
- jārēķinās, ka izmaksas arī amatieru līmenī tomēr ir diezgan lielas;
- šis hobijs aizņems daudz laika;
- sportistu vide ir ļoti draudzīga.

piedalīties biežāk, bet prioritāte tiek dota ģimenei. Kopā ar to un draugiem tiek apspriests piedzīvotais, plānoti nākamie braucieni un domāts, kā sniegumu uzlabot.

Brāļi uzskata, ka sacensībās valda draudzīga atmosfēra – dalībnieki ir atsaucīgi, neatsaka palīdzību vai padomu. Apspriežot šī sporta veida nākotni, puīši vēlētos, lai pilnpiedziņas klase būtu pārstāvēta plašāk, bet skaidrs arī tas, ka šī klase ir visdārgākā. Aneviči pašlaik startē tikai *EVE autosporta* rīkotajās sacīkstēs un atzinīgus vārdus velta posmu organizatoriem. Attīstība esot jūtama gan organizācijā, gan trašu pilnveidē. Par to esot patiens prieks.

Robertas Prauliņa teksts un foto

Kerija Drūrija. Septītā kamera (13,65 eiro.)

Romāns aizved nākotnē – pasaulē, kurā slepkavībā apsūdzēto likteni izlemj nevis tiesa, bet publika, iznākumu nosakot telefonbalsojumā. Septiņas dienas ieslodzītais tiek pārvietots uz aizvien mazāku kameru, kamēr pašā mazākajā izskan spriedums. Sešpadsmitgadīgā Marta atzinusies slavena cilvēka slepkavībā.

Reinis Rauds. Perfektā teikuma nāve (9,50 eiro.)

Politisks trilleris ir ieskats Igaunijas sadzīvē pirms neatkarības atgūšanas. Padomju monstros pamazām sabrūk, taču to vēl nezina nedz tā kalpi, nedz upuri. Autors ir poliglots, universitātes profesors. Viņa septītais romāns vēstī par Atmosdas laiku, atklājot arī tā odes neglīto pusi.

Narinē Abgarjana. Maņūna (12,85 eiro.)

Saules un dienvidu tirdziņu smaržas piesātināts, smieklīgs stāsts par bērnu dienām. Galvenās varones ir meitenītes Maņūna un Narinē, kuras allaž izgudro ko neparastu, piederīgos reizēm novedot līdz izmisumam. Grāmata vēsta par padomju mazpilsētiņu un to, kā tās iedzīvotāji prata par dzīvi priecāties.

PAGĀTNE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Jēkabs Peteris (Peterss)

ĀRKĀRTĒJĀS KOMISIJAS TRIECIENBRIGĀDĒ

1917. gadā pēc atgriešanās J.Peterss strādājis propagandas darbā XII armijas karaspēka daļās, bijis aktīvs partijas preses izdevumu līdzstrādnieks. Latvijas delegātu vidū uz Viskrievijas II Padomju kongresu Petrogradā oktobrī aizbraucis arī J.Peterss. Kongresā viņš ievēlēts par Viskrievijas centrālās Izpildu komitejas locekli.

Tautas Komisāru padome 1917. gada 20. decembrī dibināja Viskrievijas Ārkārtējo komisiju (VĀK), darbam meklējot „visuzticamākos, idejiski stiprākos, norūdītākos partijas biedrus”. J.Peterss strādājis VĀK kopš tās izveides, bijis kolēģijas loceklis, priekšsēdētāja vietnieks, Revolucionārā tribunāla priekšsēdētājs.

1919. gada pavasarī Petrogradā tuvojās ģenerāļa Judeņiča baltgvardu armija. Partija J.Petersu nosūtīja uz Petrogradu, lai „veiktu pasākumus pilsetas un visas piefrontes joslas atbrīvošanai no baltgvardiem un spiegiem”. 1919. gada augustā, Deņikina uzbrukuma laikā, J.Peterss bijis Kijevas nocietinātā rajona komandants. Kad baltgvardu armijas tuvo-

jās Tulai, viņš nosūtīts turp par nocietinātā rajona priekšnieku. 1920. gada jūlijā J.Peterss apstiprināts par Krievijas Komunistiskās (bolševiku) partijas Centrālās komitejas Turkestānas biroja priekšsēža vietnieku. No 1924. gada viņš strādājis atbildīgā partijas darbā.

No Nīkrāces nākušo puisī Lēņins saucis par ievērojamu un ļoti uzticamu darbinieku. Fēlikss Dzeržinskis dēvējis par gudru, stipras gribas cilvēku: „Viņš mums ir Ārkārtējās komisijas trieciēnbrigāde – ja vēlaties, ugunsdzēsēju komanda.”

REPRESIJAS VĒRŠAS PRET PAŠU

Bet tāpat kā daudzi PSRS represīvās sistēmas veidotāji, J.Peterss pats kļuva tās upuris. 1937. gada 27. novembrī viņš apcietināts NKVD (Iekšlietu Tautas komisariāta) *latviešu operācijā* ar apsūdzību „piederībā (latviešu) kontrrevolucionārajai organizācijai”. Nāvēssods izpildīts Komunarkas masu kapos pie Maskavas 1938. gada 25. aprīlī.

Vilis Kamerovskis

No 1906. līdz 1915. gadam Nīkrāces skolā par pārzini strādāja Vilis Kamerovskis. Bijušie audzēkņi atceras viņu kā izcilu skolotāju, kurš mācījis krievu

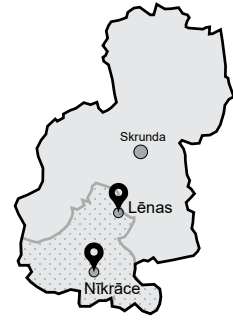

valodu. Viņam bijusi laba bibliotēka. Savas grāmatas uzticējies arī labākajiem skolēniem. Jau nākie no viņa ļoti baidījušies, jo bijis dusmīgs un augstprātīgs, bet daudzi, sevišķi vecākie, cienījuši. V.Kamerovska palīgskolotāji bijuši Hugo Štoles un Jānis Ļucis.

Jānis Ļucis

Jānis Ļucis dzimis Vaiņodes *Nārka-Mārtiņos*. Mācījies Vai-

Dzintra Liekmane
(Topošās grāmatas fragmenti.
Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

Nīkrāces divklasīgās ministrijas skolas beidzēji 1912. gadā. Stāvs A.Zilbalodis, Fricis Martinelli, E.Kamerovska, Ž.Ļucis, Fricis Deglavs. Sēž skolotāji Vilis Kamerovskis un Jānis Ļucis.

zies Nīkrācē un skolā strādājis līdz 1934. gadam.

ĀBELES AUG JOPROJĀM

Skolēnu Nīkrācē bijis daudz – 1. klasē pa divām nodaļām vien ap 80 bērnu. 1. klasē vajadzējis samērā daudz mācīties ticības mācību, turpretī vecākajās nodaļās šī mācība reti atprasīta. Katru rītu tomēr bijušas lūgšanas un dziedāts ērģeļu pavadījumā. Arī sestdienās pēc mācībām noturētas lūgšanas un dziedāšana. Kopgalda vēl vienmēr nebija, pat nebija, kur uzvarēt tēju. Trešdienās bērni parasti gājuši mājās, lai papildinātu produktu krājumus.

Mācību grāmatas bijušas labas, skolotāji tās gādājuši un devuši bērniem par brīvu. Protams, skolas nauda jāmaksā katram, tikai tad varēja sākt apmeklēt stundas. Vecākajās klasēs tie bija seši rubļi gadā.

Ap 1908.–1909. gadu aizskolas paplašināts ābeļu dārzs. Dažas saglabājušas joprojām. Pašai skolai zemes nebija, arī skolotāji lopus neturēja. Pāri ceļam sākušies muižas lauki.

(Turpmāk vēl.)

MUZEJĀ

Bise, no kuras nav paredzēts šaut

Kuldīgas novada muzeja ieroču skapja jaunākais papildinājums ir 19. gadsimta 21 mm medību bise, ko jau pirms 80 gadiem dāvājis kuldīdznieks K.Vanags, bet kuru krājuma speciāliste Gita Pečule uzspodrinājusi, notīrot ar īpašu šķīdumu kokam un metāla detaļas izeriežot ar ieroču eļļu.

Ekspozīcijas *Turīga kuldīdznieka dzīvoklis 20. gs. sākumā* ēdamistabā medību skapī aplūkojamas arī divas pa galu lādējamas gludstobru bises, kādas lietotas 19. gs. un senāk, un 1879. gadā ražota medību bise. Ceturtā vieta līdz šim stāvēja tukša.

„Ieroči muzejā nedrīkst būt lietošanas kārtībā – tiem ir vēsturiska un estētiska vērtība,” skaidro direktors Eduards Damberts un stāsta, kāds ir eksponāta ceļš no krājuma līdz ekspozīcijai. „Pirmais posms ir lūgums krājuma darbiniekiem izskatīt, kādi konkrētā laika priekšmeti būtu piemēroti parādīšanai. Kad tie atlasīti, speciāliste Gita Pečule novērtē tehnisko stāvokli un priekšmetu vai nu konservē, vai restaurē, lai to var izlikt apskatei.”

Galvenā krājuma glabātāja Elita Pūrīte atklāj, ka ieroči specifiskas dēļ reti tiek eksponēti. Tie klasificēti kā aukstie (roktura un kāta ieroči) un šaujāmie ieroči, kas sīkāk dalās strēlnieku gludstobru, strēlnieku vītņstobru ieročos un strēlnieku jeb rokas ieroču piederumos. Munīcija dalās strēlnieku un artilērijas munīcijā. Vēl ir eksplozīvie ieroči un aizsargbrūņojums.

„Lielākā daļa no šīs kolekcijas pie mums ienākusi un inventarizēta muzeja pirmsākumos – 1945. un 1951. gadā. Ziņas ir ļoti skopas, vai to vispār nav. Labākajā gadījumā inventāra grāmatā minēts priekšmeta dāvinātāja uzvārds un dāvāšanas gads. Iegūšanas vieta, laiks, lietotājs vai īpašnieks nav minēts,” skaidro speciāliste.

Iveta Grīniņa, Kuldīgas novada muzeja arhīva foto

Kuldīgas novada muzeja direktors Eduards Damberts atjaunoto bisi ieliek ieroču skapī.

Ekspozīcijas *Turīga kuldīdznieka dzīvoklis 20. gadsimta sākumā* ēdamistabā var aplūkot četrus 19. gadsimta medību ieročus.

KĀ PASTĀVĒT, KONKURĒT, ATTĪSTĪTIES

Lai diskutētu par sev svarīgo, Kuldīgas novada uzņēmēju dienā zemniekiem bija iespēja tikties ar zemkopības ministru Jāni Dūklavu.

Par Lauku atbalsta dienesta (LAD) jaunumiem stāstīja direktore Anna Vītola-Helviga. Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKIC) valdes priekšsēdis Mārtiņš Cimermanis runāja par nozīmīgajām nozarēm šī centra skatījumā, savukārt Kuldīgas biroja vadītāja Daiga Mellere informēja par mācībām. Par izmaiņām lauku attīstības programmā runāja Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietniece Pārsla Rigonda Krieviņa, bet par mājdzīvnieku slimībām – Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektors Māris Balodis. Piedalījās arī Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora vietniece Dace Pelēkā un enerģētikas konsultants Dainis Treijs.

Naudas daudz mazāk nekā vajadzību

„Mēs zinām – problēmas ir piena un graudu ražotājiem, taču projektu iesniegšanā to nemanījām. Visās kārtās pieprasījums bijis daudz lielāks nekā finansējums,” tā secinājusi LAD direktore Anna Vītola-Helviga.

„Daudzi projekti tiek noraidīti naudas trūkuma dēļ, bet daudzi arī pēc būtības, jo nav minimālā punktu skaita. Projekts tiek noraidīts, ja uzņēmums nonācis grūtībās un neiztur ekonomiskās dzīvotspējas kritērijus. Tie, kuri sasniegs minimālo punktu skaitu un vairāk, tiks apstiprināti, bet būs jāgaida ilgāk nekā trīs mēnešus, jo dienests ar tik lielu daudzumu nespēj tikt galā.”

BIEŽĀKĀS KĻŪDAS UN PROBLĒMAS

„Esiet uzmanīgi un atbildīgi, iesniedzot dokumentus! Ja saimniecība atbilst grūtībās nonākuša uzņēmuma statusam (zaudējumi sasniedz pusi no pamatkapitāla), tad projektu nākas noraidīt. Ļoti bieži tiek iesniegti neadekvāti biznesa plāni, kuros iekļautas, piemēram, nereālas cenas, kādu nevar būt. Ir tādi plāni, kuros nav norādītas izmaksas. Ja nav objektīva biznesa plāna, projekts jānoraida.”

Ja gada laikā saimniecībā konstatēti divi vides prasību pārkāpumi, tad nevaram atbalstīt. Jābūt pareizai iepirkuma procedūrai. Tā mēdz būt nepareiza un ļoti nepareiza. Iepirkuma izvērtējumam jābūt tādām, kādu paši to esat definējuši: ja esat teikuši, ka ņemsiet zemāko cenu, tad tā arī jāņem. Nedrīkst pēkšņi izdomāt, ka vispirms vērtēsiet garantijas un uzņēmuma pieredzi. Tad iepirkums būs nepareizs.”

Speciāliste arī skaidroja, kas ir mākslīgi radīti apstākļi atbalsta saņemšanai: „Tūlīt būs pieejama ļoti laba programma mazajiem lauksaimniekiem, kurā var saņemt 15 000 eiro. Piemēram, saimniecība šai programmai par lielu. Mēnesi iepriekš tā tiek sadalīta trijās mazās – tēvam, dēlam un meitai, un katra piesakās uz atbalstu mazajiem lauksaimniekiem. Tā nedrīkst darīt, tas netiks atbalstīts.”

JA RĀDĪTĀJUS NEVAR SASNIEGT

A.Vītola-Helviga atgādināja, ka tiem, kuri jau realizē pirmās kārtas projektu no 2015. gada, jāpasniedz tajā definētie rādītāji. Visbiežāk tiem jābūt sasniegtiem trešajā gadā. „Paskatieties projektā, ko paši esat plānojuši sasniegt. Ja definēts apgrozījuma pieaugums par 10%, tad tas jāpasniedz. Ja ne, par nesasniegto rādītāju atbalsts būs jāatmaksā. Tāpēc tos, kuriem ir jau trešais vai ceturtais projekta gads, aicinu pašiem apskatīt savus mērķus. Ja tos sasniegt nav iespējams, nāciet pie mums – mēģināsim kaut ko darīt. Šie rādītāji laikus jāprecizē, lai projekta prasības var izpildīt.”

Stājušies spēkā jauni noteikumi par iepirkumu Eiropas finansētājos projektos, tie attieksies uz tiem, kuri iepirkuma procedūru vēl nav sākuši.

Vēl speciāliste minēja atbalstu, kuram jau var pieteikties, bet augustā tāds būs pieejams nelauksaimnieciskās darbības attīstībai laukos, decembrī – mežsaimniecībai. Vēl var pieteikties programmā LEADER, bet pašvaldības – lauku ceļu atbalstam. „Aicinu būt aktīviem, ievērot termiņu un izvēlēties pareizo programmu savam projektam,” viņa novēlēja.

Vai spēsīm dzīvot bez atbalsta?

„Tirgus svārstības ir nepārtrauktas. Piens un graudi kļuvuši par stratēģiskiem resursiem tāpat kā nafta, tāpēc biznesa plānošana ilgtermiņā vairs nav iespējama,” secina LLKIC valdes priekšsēdis Mārtiņš Cimermanis.

„Trīs gadi ir maksimālais laiks, kurā var kaut pietuvināti paredzēt naudas plūsmu. Nevienam nevar paredzēt krīzes pasaulē.” M.Cimermanis stāstīja par raksturīgākajiem rādītājiem dažās lauksaimniecības nozarēs, bet sīkāka informācija atrodama LLKIC mājaslapā.

Graudu audzēšanā, kas ir nozare ar pastāvīgu izaugsmi, viņaprāt, noteicošā būs augu aizsardzības līdzekļu lietošana. „Labības cena krīt. Tikko bijām Uzbekistānā, kas domā graudu eksportu kāpināt, tāpat Krievija un Ukraina, kur šajā nozarē ieguldīta milzīga nauda. Graudu cenai pasaulē jāseko līdzi, jo Latvijas audzētāji pasaules tirgū integrējušies.” Ar rapsi esot līdzīgi.

KRĪZES NEVAR PAREDZĒT

To, ka nav iespējams prognozēt dažādas krīzes, pierāda tas, kā nokritās kartupeļu cena. „Kad Krievija savu tirgu slēdza, poļi piegāza Latviju pilnu ar lētajiem kartupeļiem, un cena strauji krita. Tagad nozare atguvusies. Kartupeļu audzētāji nav tik atkarīgi no platību maksājumiem, viņi spēj pastāvēt arī, ja atbalsts samazinātos,” M.Cimermanis komentēja.

Savukārt situāciju piena nozarē speciālists sauca par sāpīgu tematu: „Intensīvās saimniecības, kas iegūst virs piecām tonnām no govju gadā, ar valsts atbalstu vēl var pastāvēt un kaut ko pelnīt, bet ekstensīvajās gan ir bēdu ieleja – tās spēj dzīvot tikai no atbalsta. Intensīvo saimniecību Latvijā ir ap 20%. Mazās un vidējās ir spēcīgos mīnusos. Cerību dod tas, ka Latvijā ienāk jauns spēlētājs ar Eiropas maksāšanas kultūru. Agrāk mazās

saimniecības par pienu saņēma mazāk, neņemot nekādas skaidrojuma – kāpēc. Tas iedzina vēl dziļākā bedrē un neļāva attīstīties. Manuprāt, *mazais sektors* ir nokavējis arī cīņā par zemi.”

Runājot par zīdītājgovīm un gaļas lopkopību, M.Cimermanis attīstību nosauca par fantastisku, taču piebilda, ka arī atbalsts šai nozarei bijis fantastisks: „Tas zemniekus iemidzina. Kāpēc rūpēties par produkcijas noietu – kur gaļu nodot, kā to pārstrādāt, kā kooperēties –, ja brīnišķīgi var dzīvot no subsīdijām?”

RAŽOJAM DĀRGĀK NEKĀ ĪRI

Latviju ar Īriju speciālists salīdzināja divās svarīgākajās nozarēs – piena un graudu ieguvē. Piena lopkopībā tika minēts, ka pie mums ir sliktā lopbarība: „Tērējam daudz naudas, lai to kompensētu, pārkam dažādas piedevas, sabalansējot uzturvielas. Tāpēc ražojam daudz dārgāk nekā Īri. Bet mūsu augkopība ir pietiekami spēcīga, lai lopbarību audzētu paši. Īri no vienas govju pelna vairāk. Mums vidējā piena cena visu laiku ir zem pašizmaksas – Eiropas vidējai nevaram pietuvoties.”

Par graudiem Īrijā saņem vairāk, izmaksas tur arī lielākas, bet tur novāc 11,2 tonnas kviešu no hektāra. Mums pat ļoti labas ražas gados ir 5,6 tonnas. Jāceļ ražība. Graudu audzētāji savu produkciju spēj pārdot par Eiropas cenām. Vēl aizvien ir tādas saimniecības, kas graudus sēj subsīdiju dēļ. Ja no hektāra iekūļ divas trīs tonnas, manuprāt, tas ir bezjēdzīgi. Vācijā zemnieks nekad nemīca zemē to, kas tur neaug. Jāuzlabo sadarbība ar zīnātniekiem.

Nenovērtējam savus kooperatīvus, bet tie palīdz noturēt cenu. Jāspēj kooperēties un pārdot pašiem, jo visu laiku parādās starpnieki. Tirgus ir – piemēram, kopš tika slēgts Argentīnas gaļas imports, Arābu Emirāti meklē jaunus piegādātājus.”

ATBILDES UZ JAUTĀJUMIEM

Eiropu grūti ietekmēt

Vai saimniecībā no savvaļas putniem un meža dzīvniekiem cietuši 20 vai 500 ha sējumu, trijos gados vienāla vairāk par 15 000 eiro kompensācijā nevar saņemt. Kāpēc tā netiek piešķirta pēc hektāriem? Mums šogad pat vairs nav, ko prasīt, jo visu esam izņēmuši.

Ministrs J.Dūklavs: „Šis diemžēl taisnība. Eiropas Komisija skaidri pateikusi, ka vairāk par 15 000 nebūs – vai jums ir 15 vai 500 hektāru. Mēs nebijām vienīgā valsts, kas prasīja kompensāciju palielināt, bet tam tika pateikts kategorisks nē.”

Presē parādījās ziņa, ka par govi pārraudzībā vairs nemaksās.

ZM valsts sekretāre Dace Lucaua: „Šis ir vienīgais gads – izņēmums, kad maksājums nav tāds kā iepriekš. Nauda ir piešķirta, to maksāsim kā identisku tam ārkārtas atbalstam, kas no Eiropas nāca par nodoto pienu. Nākamgad atkal būs pa vecam – par govi, kas ir pārraudzībā. Bet dubultā nebūs.”

J.Dūklavs: „Nauda, kas tiek maksāta piena

nozarei, ir tik dažāda, tās ir tik daudz – gan no Eiropas, gan Latvijas! Tiek piemaksāti septiņi centi uz litru. Esiet uzmanīgi, kad žēlojaties, ka viss ir briesmīgi!”

Pastāstiet par ilggadīgajiem zālājiem! Piecus gadus tur bijis zālājs, es to nedrīkstu uzart. Bet, ja zemi tikko esmu nopircis vai tikko likvidējis piena lopkopību un tagad gribu audzēt graudus?

P.R.Krieviņa: „Šogad nav aizlieguma uzart zālājus un veidot tos par aramzemi, izņemot bioloģiski vērtīgos. Uzart var, bet ir risks – ja aparšana pārsniegs valstī noteikto līmeni un iestāsies atjaunošanas prasības, zālieni būs jāatjauno tām saimniecībām, kuras tos būs uzarušas šogad. Mēs jau esam šai robežai tuvu. Nevar paredzēt, cik zemnieku zālājus uzars. Protams, nebūs jāatjauno visa apartā platība, bet proporcionāli pārsniegtajai.”

Mums vajadzētu pretoties tai zaļināšanas politikai. Latvijā ir tik daudz mežu!

J.Dūklavs: „Eiropas regulas nevaram apstrīdēt. Esam tikai viena valsts no visām. Ja

Zemkopības ministram Jānim Dūklavam (no labās) uz zemnieku jautājumiem Kuldīgā palīdzēja atbildēt speciālisti, arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra valdes priekšsēdis Mārtiņš Cimermanis.

prasa daudzi, tikai tad kaut kas var tikt mainīts. Sevišķi, ja prasa kāda no lielajām valstīm – Francija vai Vācija.”

Iveta Grīniņa
Aivara Vētrāja foto

PĀRDOD

SĒJMAŠINAS, KULTIVATORUS, arklus, graudu kombainus. Tālr. 29752090.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, visu veidu žalūzijas, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (E/VI), tālr. 28378818.

PVC LOGUS, DURVIS, JUMTU segumus, notek sistēmas. Skārdnieka darbi, dūmvada sistēmas mērīšana un montāža. Ganību iela 25. Tālr. 29221390, 27770088.

TIMOTIŅU, ZIRŅUS, kviešus (lopbarības). Tālr. 29458514.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tālr. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tālr. 29249578.

Jauktu skaldītu **MALKU**, arī katliem. Krava 110 eiro. Tālr. 28356979.

Pārdod svaigi zāģētu **MALKU** klučos. Tālr. 22322731.

SIA **Nams-95** pārdod **AKU** un **KANALI-ZĀCIJAS GRODUS** par ražotāja cenām. Piegāde, izkraušana. Tālr. 29106589, 26548736.

Trūdētus **KŪTSMĒSLUS** ar piegādi, cena 3 eiro par 50 l maisu. Tālr. 26776151, 28115501.

TRŪDMĒSLUS. Tālr. 26823474.

PAZUDIS

VĀCU AITU SUŅA meitene, 1,5 g., tumšu spalvu, draudzīga, atsauca uz vārdu Freja. Iespējamā atrašanās vieta – Vilgāle, Turlava, Snēpele. Ja redzēta, lūdz zvanīt pa tālr. 29423899.

PĒRK

SIA **LĀSES AM** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **CŪKAS**. Dažādu veidu piemaksas, ātra un korekta samaksa. Braucam pa visu Latviju, transports bez maksas. Tālr. 29353243, 63374197, e-pasts: lases@inbox.lv.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** pērk **MĀJLOPUS**. Tūlītēja samaksa. Svari. Tālr. 29434034.

DZĪVOKLI Kuldīgā. Tālr. 26496400.

Vienistabas **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tālr. 20190267.

AUTOMAŠINAS. Tālr. 20278671.

TRAKTORUS, AUTOMAŠINAS, piekabes, inventāru. Tālr. 26104984.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tālr. 26544462.

CRAFT WOOD pērk visu veidu **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Atjaunojam taksācijas. Tālr. 26360308.

LV uzņēmums pērk **MEŽUS** ar **ZEMI**. Tālr. 22003161.

ĪPAŠUMUS, MEŽUS un **CIRSMAS**. Tālr. 27866653.

SIA **PRIEDES AG** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja visaugstākā samaksa. Tālr. 26993794.

SIA **PRIEDES AG** pie ceļa pērk **ZĀGBALĶUS, FINIERKLUČUS, TARU, PĀPĪRMALKU, MALKU**. Tālr. 26993794.

SIA **Optimisms** – lauku **APAUGUMU** un **CIRSMAS**. Tālr. 29562735.

RAGUS. Tālr. 22048516.

VĒLAS ĪRĒT

Lauksaimniecības **ZEMI** Turlavā vai pierobežas pagastos. Tālr. 29256093.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko A, BE, C, CE autovadītāju kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Sākums 8. maijā. Tālr. 26120089.

SALDUS AUTOSKOLA rīko **ĀTROS** A, B, BE, C, CE, **95. KODA** kursus. Tālr. 29194359.

AUTO SIGNALIZĀCIJU ierīkošana, juraauto.lv, tālr. 29242556.

Automazgātava **Mētras VT** piedāvā salonu **ĶĪMISKO TĪRĪŠANU**. Tīrām arī gultas, dīvānus, paklājus, pufus, krēslus un citas mīkstās mēbeles, arī ādas un dermantīna. Tālr. 28134800.

Piedāvājam **BRUĢĒŠANU**. Tālr. 29416137.

FRĒZĒ, VAGO ar minitraktoru. Tālr. 26794323.

Meklēju **ZEMES FRĒZĒTĀJU** ar frēzi. Tālr. 22405593.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380.

Ātri **SASKALDU MALKU**. Tālr. 26449395.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

Tīra un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

KAPAKMEŅI Dzirnava ielā 42.

KULDĪGAS NOVADA PAŠVALDĪBA (90000035590) izsludina konkursu uz vakanto Kuldīgas 2. vidusskolas direktora amatu.

Prasības:

- atbilstība Izglītības likumā un Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktajiem ierobežojumiem strādāt par pedagogu,
- atbilstība Izglītības likuma un Ministru kabineta noteikumu par pedagogiem nepieciešamo izglītību, profesionālo kvalifikāciju un profesionālās pilnveides kārtību prasībām,
- valsts valodas prasme atbilstoši Valsts valodas likuma prasībām un vismaz vienas Eiropas Savienības oficiālās valodas prasme profesionālajai darbībai nepieciešamajā apjomā,
- vismaz piecu gadu pedagoģiskā darba pieredze izglītībā,
- par priekšrocību tiks uzskatīta vismaz piecu gadu pedagoģiskā pieredze izglītības vadībā,
- par iepriekš minēto izglītības vadības darbu tiek uzskatīts:
 - ♦ darbs izglītības iestādes vadītāja vai vadītāja vietnieka amatā,
 - ♦ cits darbs, ja tas saistīts ar izglītības darbu un izglītības iestāžu darbinieku organizēšanu, vadīšanu un kontroli (metodisko apvienību, nevalstisko organizāciju u.c. vadītāji).

Konkursa pretendentiem jāiesniedz:

- pieteikums,
- motivācijas vēstule,
- īss dzīves un darba gaitu pārskats (CV),
- izglītību un kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu kopijas,
- rekomendācijas un ieteikuma vēstules (vēlamas).

Pieteikšanās termiņš **no 2017. gada 24. aprīļa līdz 18. maijam**. Dokumentus lūdzam iesniegt Kuldīgas novada pašvaldības apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas centrā (Baznīcas ielā 1, Kuldīgā) vai elektroniski e-pastā: dome@kuldiga.lv līdz 2017. gada 18. maija 17.00. Informācija pa tālr. 63320216.

APTAUJA**Nobalso par gada monētu!**

Līdz 27. aprīlim Latvijas Banka rīko tradicionālo sabiedrības aptauju **Latvijas gada monēta**.

Ikviens aicināts izteikt viedokli, kura no iepriekšējā gada kolekcijas monētām uzrunā ar māksliniecisko veidolu, ir emocionāla, oriģināla un tematiski saistoša. Pērn izlaistas septiņas: *Pasaku monēta II. Eža kažociņš; Baltars. Porcelāns; Zelta saktas. Ripsakta; Nacionālais uzņēmējs; Janis Rozentāls; Ziemassvētku kaujas; Zeme.*

Izvēlēties var vietnē www.bank.lv/aptauja un www.draugiem.lv/latvijaskbanka. Balsot var arī Kuldīgas bibliotēkā: saņem monētu aprakstu, nobalso un iemet kartīti kastē 1. stāvā. Aptaujas rezultāti tiks paziņoti 25. maijā un divās dienās publicēti www.bank.lv. Noslēgumā balsotājiem būs izloze, balvās – pērn izlaistās kolekcijas monētas.

Balsojot var pārbaudīt zināšanas spēlē *Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūrzīmes* vietnē www.letonika.lv. Pērn izlaistās sudraba monētas savā starpā izcīnīs tikai tie dalībnieki, kuri reģistrējoties būs norādījuši savu bibliotēku.

LĪDZJŪTĪBAS

*Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis: gaisma mirdz.
Tomēr skaistākais no visiem –
Mātes svētums, mātes sirds.*

/V.Mora./

No sirds jūtam līdzī Danai Tobijasei, māmiņu zaudējot.

Rimi kolektīvs

*Klusums,
Tevis vairs nav,
Tikai atmiņas,
Kas aizkustina dvēseli,
Un vārdi, kas nepateikti skan.*

/A.Gļauda./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Solveigai un dēliem, vīru un tēti pāragri zaudējot. Štrausu, Freimaņu, Grīniņu, Andersonu, Milleru un Dūdiņu ģimene

ATRASTS

MACIŅU ar **ATSLĒGĀM**, kas atrasts pie Rimi apļa zemes laukumā (stāvvietā) pretī veterinārajai aptiekai, īpašnieks var saņemt *Kurzemnieka* reklāmas nodājā.

SPORTA KALENDĀRS

- 24.IV 16.00 pie Mordangas ezera – tautas **ORIENTĒŠANĀS** seriāla *Taciņas* 4. kārtā.
- 25.IV 10.00 Krauju priedēs – Kuldīgas novada atklātās skolēnu sacensības pavasara **KROSĀ**.
- 26.IV 17.30 Krauju priedēs – **SKRIEŠANAS** seriāla *Kuldīgas apļi* 2. kārtā.
- 28., 29., 30.IV Kuldīgas halī (Piltenes ielā 25) un sporta namā (Virkas ielā 13) – 10. Baltijas čempionāts **VOLEJBOLĀ** sporta skolu/klubu meiteņu komandām (2000. g. dzim. un jaunākām). Sākums 28.IV 13.00 (atklāšana halī 16.00), 29.IV 11.00, 30.IV 9.30.
- 29.IV 9.30, 30.IV 9.00 Kuldīgas manēžā (Dzirnavu ielā 13) – Eiropas un Eirāzijas **BOČES ČEMPIONĀTS**.
- 30.IV 11.00 Kuldīgas sporta namā – Latvijas Jaunatnes čempionāta fināls **VOLEJBOLĀ** U-14 grupas zēniem.

RECEPTE**DZĒRVEŅU LIMONĀDE**

Vajadzēs: 350 g dzērveņu, 130 g cukura, 1 kanēļa standziņu, 1 apelsīnu.

Kā pagatavot: dzērvenes ieliek katlā, pārlej ar 800 ml ūdens, liek vārīties. Ogas vāroties pārsprāgs, novārdzēšanu izkāš caur sietu un izberz. Lej atpakaļ katlā, pievieno cukuru, kanēli un uzvāra. Dzērienā ieliek plānas apelsīna šķēlītes un lej glāzēs.

DEGVIELA ZEMNIEKIEM, kā arī

- ♦ dīzeļdegviela,
- ♦ degviela apkurei,
- ♦ kuģu degviela,
- ♦ degvielas pārvadāšanas pakalpojums.

Izdevīgas cenas, individuāla pieeja katram klientam, bezmaksas piegāde.
Tālr. **29181478, 28612111**, fakss **63681341**, e-pasta: vt@sumata.lv, olga@sumata.lv.

SIA **LATEIRA**

pērk CIRSMAS, MEŽA ĪPAŠUMUS.

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tālr. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523, e-pasts: info@lateira.lv.

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307lv

INTERESANTI

Vīriešu izskats tomēr svarīgāks

Pat tad, ja vīrietim ir lieliska personība, sievietes, ejot uz randiņu, joprojām cer, ka viņš būs kaut cik pievilcīgs, liecina pētījums. Konektikutā (ASV) pētnieki aptaujāja jauniešus un sievietes (15–29 gadi), lai potenciālos vīriešus randiņam izvēlētos no fotogrāfiju sērijām un aprakstiem, bet sievietes mātes (37–61 gads) tika lūgtas izvēlēties iespējamo otro pusīti savām meitām. Rezultāti rādīja, ka vīrieša izskats abas grupas ietekmē spēcīgāk nekā viņa personības apraksts, arī tad, ja tajā ir daudz vēlamu īpašību, kā cieņa, godīgums, uzticamība. Gan meitas, gan mātes pievilcību novērtēja kā vairāk vēlamu iepazīšanās partnerim. Pētījums liecina, ka fizisko pievilcību sievietes vērtē augstāk, nekā to atzīst.

VĀRDA DIENAS

No 24. aprīļa līdz 3. maijam
 24. Nameda (29), Ritvaldis (2), Visvaldis (752)
 25. Bārbala (11), Līksma (51)
 26. Alīna (2961), Rūsiņš (20), Sandris (1515)
 27. Klementīne (18), Raimonda (198), Raina (83), Tāle (7)
 28. Gundega (1433), Terēze (452)
 29. Laine (642), Raimonds (6392), Vilnis (3591)
 30. Alta (23), Liāna (1559), Lilija (3979)
 1. Ziedonis (1079)
 2. Sigmunds (3), Zigismunds (41), Zigmunds (992)
 3. Gints (3420), Uvis (303)
Populārākie: Lilija un Raimonds.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 24. APRĪLĪ

Dienas garums – 14 st. 59 min. ☾
 Saule lec 5.53, riet 20.52.

Naktī -1°...+4°

Z
 R → A ☾
 D
 3-4 m/s

Dienā +4°...+8°

Z
 R → A ☀
 D
 5-6 m/s

RĪT, 25. APRĪLĪ

Dienas garums – 15 st. 4 min. ☾
 Saule lec 5.50, riet 20.54.

Naktī +5°...+6°

Z
 R → A ☁
 D
 6-7 m/s

Dienā +5°...+9°

Z
 R → A ☀
 D
 6-10 m/s

Visvairāk jauno lasītāju – pie mums

Lasišanas veicināšanas programmā *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2016* starp reģionu galvenajām bibliotēkām Kuldīga saņēmusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas atzinību par vislielāko dalībnieku skaitu gan meiteņu, gan zēnu grupā.

Skrečot bērniem mācīja DJ Dubra jeb agrākais kuldīdznieks Kaspars Dabra.

Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā akcijā piedalījušies 773 lasītāji. Līdztekus pagastiem aktīvi iesaistījušās skolu bibliotēkas. Tā Kuldīgas Alternatīvajā sākumskolā konkursa grāmatas lasīja 138 dalībnieki. Kā allaž čačlākie (490) bijuši mazākie – no pieciem līdz astoņiem gadiem. Pagājušo ceturtdien Kuldīgas

kultūras centrā uz konkursa noslēgumu *Grāmatorija* skolēniem ieradās vairāk nekā 500 dalībnieku no trim mūsu novadiem, kuri izlasījuši visas sešas norādītās grāmatas un aizpildījuši anketu. Viņus izklaidēja pasākuma vadītājs Arvis Zēmanis, DJ Dubra (Kaspars Dabra) un dejotājs

Niklāvs Dvarons. Bērni mācījās robotu deju un skrečošanu, mēģināja rakstīt stāstu, spēlēja etīdes, iztēlojās, kā varētu dejot dažādi grāmatu varoņi, un darīja vēl daudz aizraujoša. Kur rodas grāmata, kā veidojas stāsts, un kad īsti tas beidzas? To visu bērni uzzināja *Grāmatorijā*. Mazajiem konkursa noslēgums

← Pasākuma Grāmatorija vadītājs Arvis Zēmanis iesaistīja bērnus eksperimentos, improvizācijas etīdēs un citās interesantās aktivitātēs.

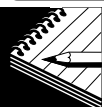
jau bijis, un viņi skatījās Liepājas leļļu teātra izrādi *Krāsainais ceļojums*. Pērn Latvijā bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā darbojušies gandrīz 20 000 lasītāju no 712 bibliotēkām.

**Iveta Grīniņa
 Aivara Vētrāja foto**

Pērn visvairāk lasītāju balsu ieguvušās grāmatas

- (pa vecuma grupām):
- ◆ Linas Žutautes *Kika Mika un lielā tumsa* (5+),
 - ◆ Timo Parvelas *Elta un draugi* (9+),
 - ◆ Henrika Tamma *Nindzja Timijs un nozagtie smieklī* (11+),
 - ◆ Emīlijas Lokhārtas *Mēs bijām meļi* (15+),
 - ◆ Noras Ikstenas *Mātes piens* (vecāku žūrijā).

GRIBU ZINĀT

Uz dārzkopju jautājumiem gatava atbildēt dārzniece Rūta Valtere. Uz jautājumiem par uzturu atbildēs uztura speciāliste Katrīna Špulniece-Aišpūre (e-pasts: katrinaspulniece@inbox.lv). Zvaniet (63350565), un mēs nodosim viņām jūsu jautājumus.

Par tomātiem

Nopirku tomātus. Kad pārgriezu, iekšā bija zaļas un sadīgušas sēklas. Es tās izgriezu un tomātus apēdu, bet paziņa teica, ka izviedusi ārā. Vai tādi nav veselībai kaitīgi?

Lai tomāti no ārzemju audzētāvam mūsu veikalos nonāktu nepārgatavojušies, tos novāc zaļākus nekā Latvijā audzētos. Mūsdienā

hibrīdu augļi, ja vien pareizi audzēti un nav inficēti ar slimībām, saglabājas divas trīs nedēļas. Ja uzglabāšanas laikā augļi kļūst mīksti, tas tiek uzskatīts par trūkumu, un no šādiem tomātiem ražotāji izvairās. Nepareizā temperatūrā turēti var pārgatavoties pāris dienās, un tajos sēklas sāk dīgt. Profesionālie sēklu audzētāji samērā bieži novēro, ka pārāk augstā temperatūrā vai pārāk ilgi glabātiem augļiem sēklas sadīgst pirms laika. Tomāti, tāpat kā visi citi augļi, ir ūdens krātuve, kas sēklu dīgšanai piemērota arī mazāk labvēlīgos apstākļos.

Uztura speciāliste Katrīna Špulniece-Aišpūre atzīst, ka zināt-

niski to paskaidrot nevar, bet pati tomātus ar izdīgušām sēklām drošības pēc tomēr neēstu. Ja rodas šaubas, pārtiku labāk nelietot.

Par traktoru

Kur salabot traktora Belarus generatoru un starteri? Pirkst jaunus iznāk ļoti dārgi.

Traktoru ģeneratorus un starterus vistuvāk Kuldīgai remontē meistars Ivars Freimanis Saldū. Viņa darbnīca atrodas Kalēju ielā 51, iepriekš vēlams sazvānīties pa tālr. 29284592.

Par dekoderiem

Kur Kuldīgā var salabot vai nopirkt jaunu dekoderu?

Virszemes televīzijai dekoderu

var nopirkt veikalos *RD Electronics* un *Pus 12* (abi Sūru ielā 2). Nopērkami gan tādi, kuros var ievietot maksas karti, gan lētāki, ar kuriem var skatīties bezmaksas kanālus. Interaktīvās televīzijas dekoderi ir *Lattelecom* īpašums, ko labo vai maina uzņēmums.

Dekoderus labo meistars Aivars Lukševics darbnīcā Vakara ielā 15.

Par Japānas apini

Kā pareizi audzēt Japānas apini?

Apini (*Humulus*) ir kaņepju dzimtas ģints. Latvijā brīvdabā sastopama tikai viena suga – parastais apinis (*Humulus lupulus*). Kopumā ģintī ietilpst trīs sugas, arī Japānas apinis (*Humulus japonicus*) un Juņnaņas apinis

(*Humulus yunnanensis*).

Veikala *Mežrozīte* saimniece Daina Grundmane pastāstīja, ka Japānas apinis ir mazprasīgs un ātri augošs viengadīgs vītenaugs. Tādos laika apstākļos kā šopavas labāk sēt podiņā, nevis paliekošā vietā. Dārzā izstāda pēc salnām. Stāds jāgalotņo tāpat kā jebkurš vītenaugs – aiz trešās vai ceturtais lapas. Iestādītam pastāvīgā vietā vajadzēs atbalstu.